Влада—Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 210 (460) ◆ Вівторок, 3 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ДО АВСТРАЛІЇ ЗА СПІВПРАЦЕЮ

Як відомо, 1 листопада Голова Верховної Ради України І. Плющ відбув до Австралії на запрошення її парламенту. Програмою візиту передбачені знайомство з роботою обох палат вищого австралійського законодавчого органу, зустрічі з його керівництвом, візит до парламентів штатів Вікторія та Новий Південний Уельс, бесіди з міністрами, представниками ділових кіл та української громади цієї країни. Разом з офіційною делегацією відбула й група українських підприємців з цілком конкретною метою — для налагодження ділових контактів і співробітництва.

Супроводжують Голову парламенту члени Президії Верховної Ради М. Гришко та В. Яворівський, народні депутати Ю. Зв'ягільський, Л. Яковишин, С. Правденко. Перед відльотом І. Плющ зустрівся з українськими та іноземними журналістами.

— Це мій перший візит до Австралії, і він дещо специфічний, бо разом з парламентаріями України летить велика група підприємців. Вони переконані, що мають інтереси до Австралії, сподіваються на спільну працю з австралійцями у розбудові економіки незалежної України.

Австралія для нас цікава вже тим, що однією з перших симпатизувала процесам демократичного відродження в Україні і робила для підтримки їх усе, що можливо. Велику подяку може скласти український народ австралійському та українській діаспорі цієї країни за надану допомогу в подоланні чорнобильського лиха. Громадяни

(Закінчення на 2-й стор.).

ПІДПИСАНО ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ

ПЕКІН. (Спец. кор. УКРІНФОРМ Віктор Демиденко, кор. ІТАР—ТАКС Павло Спірін). Україна і Китай заявили про те, що вони є дружніми державами і що відмінності в суспільному ладі, економічній моделі і в обраному шляху розвитку не заважають їм зміцнювати узи дружби і тісного співробітництва. Про це говориться в спільному китайсько-українському комюніке, яке скріпили 31 жовтня своїми підписами Президент України Леонід Кравчук і Голова КНР Ян Шанкунь в урядовій резиденції для почесних гостей Дяоюйтай.

Сторони підписали пакет документів, покликаних підвести юридичну основу під подальший розвиток відносин між Китаєм і Україною. Серед них — угоди про взаємний захист інвестицій і про надання КНР кредиту Україні в розмірі 50 млн. юанів, протоколи про проведення регулярних політичних консультацій на рівні МЗС і про встановлення повітряного мосту Київ—Луганськ—Пекін. Створено міжурядову Комісію з питань торговельно-економічного співробітництва.

Цього ж дня Леонід Кравчук зустрівся з Генеральним секретарем ЦК КПК Цзян Цземінем в особняку лідера китайських комуністів на території величезного комплексу партійно-урядової резиденції «Чжуннаньхай» у центрі Пекіна. В ході розмови Цзян Цземінь відзначив наявність у Китаю і України спільних інтересів. «Ми повинні підтримувати одне одного, розширювати зв'язки на основі рівності і взаємної вигоди», — підкреслив він.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВІДРОДЖЕННЯ — ЦЕ ВІРА

Всеукраїнська науково-практична конференція «Засоби масової інформації і утвердження суверенітету України» завершилася в Крехівському монастирі, де отці-Василіани гостинно приймали Першого заступника Голови Верховної Ради України Василя Дурдинця, представника Президента по Львівській області Степана Давимуку, голову обласної Ради Миколу Гориня та велику групу журналістів. (З отакої нагоди вперше за останні триста років до чоловічого монастиря впустили й жінок).

Знаменитий своєю апостольською діяльністю Крехівський монастир діяв до 1939 року. Потому тут була школа для неповноцінних дітей. На згадку про той атеїстичний період під склепінням церкви св. Миколая залишився велетенський вималюваний фарбою автограф: «Гриша Б.» Прилучився чоловік до вічності та нехай йому Бог простить — атеїст не відав, що творив. Але

(Закінчення на 2-й стор.).

СКІЛЬКИ ТІЄЇ ЗИМИ!

Ось і все. Позаду — літо, жнива, копання, консервування... Що ще на колгоспному лану кукурудза, соняшники, буряки залишилися, а присадибні ділянки вже плуга чекають. Була б лише пляшка...

Попереду — морози, заметілі. Словом — зима. Якою вона буде? Поки що Міністерство статистики України нічого втішного не повідомляє. В державні ресурси зерна надійшло 10,7 мільйона тонн, що складає лише 63 відсотки до державного замовлення. В порівнянні з минулим роком картоплі заготовлено менше на 25 відсотків, овочів — на 40, баштанних культур — на 89, м'яса — на 20, молока — на 21... Хоча б чимось одним запаслися більше!

Але, віриться, прорвемося. Все життя йшли через «тимчасові» трудноші, то хіба цю зиму не здолаємо? Сяк-так, туди-сюди, як-небудь, що-небудь... Не звикати. Та й скільки тієї зими? Лише три місяці!

Олександр ІВАНЧУК.

Фото Миколи ТИЩЕНКА.

Передплата-93

Читайте в номері

ПІДПИСАНО ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ

(Закінчення
Початок на 1-й стор.).

На прес-конференції для китайських та іноземних журналістів Леонід Кравчук з великим задоволенням відізвався про підсумки робочої частини візиту. Відносини з Китаєм мають для нас величезне значення, особливо якщо враховувати той факт, що у сторін виявились схожі точки зору з численних, в тому числі міжнародних, проблем, заявив він.

Торкнувшись питання про ставлення до політики реформ і зовнішньої відкритості, яка проводиться в Китаї, Президент сказав: думаю, що держави СНД, і Росія, і Україна в тому числі, перебувають на перехідному етапі, коли важко визначити, чим ми володіємо насправді. І тут я вважаю, що досвід Китаю — пристосування державної економічної структури до ринку — має унікальне значення. Що ж до політичних реалій, в умовах яких КНР веде модернізацію, то тут треба відзначити, що Україна завжди ставилась з глибокою повагою до будь-якого народу, який сам обрав суспільну систему і політичну організацію своєї держави.

Особливе місце на прес-конференції зайняла військова тематика, зокрема заяви зарубіжної преси про продаж Китаю авіанесучого крейсера «Варяг», який добудовується в Миколаєві. «Ці відомості не підтвердились і не підтверджуються». — зазначив Леонід Кравчук.

За його словами, переговорів між Києвом і Пекіном про поставки озброєнь не було. Проте Леонід Кравчук підтвердив готовність до початку співробітництва у військово-технічній галузі. «Ми маємо для цього всі можливості, а також солідну базу». — підкреслив він.

Ми також не проти участі КНР у конверсії оборонних підприємств, продовжував глава Української держави. Україна, наприклад, уже запропонувала Китаю взяти участь у проекті спільного виробництва і реалізації нових високоекономічних лайнерів АН-180, який обіцяє чималі вигоди.

Незабаром Україна відкриє посольство в Пекіні. За словами Леоніда Кравчука, це стане важливою подією в історії двосторонніх відносин, оскільки китайське посольство вже діє у Києві. Зараз ми ведемо з Російською Федерацією переговори, щоб передати Україні частину власності дипломатичних місій колишнього СРСР, і я сподіваюсь, що вирішення, яке дістане ця проблема, у кінцевому підсумку відповідатиме інтересам України.

Того ж дня Леонід Кравчук з дружиною вилетіли в спеціальну економічну зону Шеньчжень на півдні КНР, де вони проведуть два дні, знайомлячись на місці з досвідом Китаю у справі залучення і використання іноземного капіталу.

ВІДРОДЖЕННЯ — ЦЕ ВІРА

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

тепер, коли ми маємо на меті духовне відродження України, настав час утверджувати християнські ідеали як моральні засади громадянського суспільства. Про це говорили на прес-конференції, що відбулася в монастирі, Перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Дурдинець, ігумен отець Теодозій Янків — редактор журналу «Місіонер». В. Дурдинець, зокрема, відзначив, що Верховна Рада працює над створенням правових умов для діяльності різних конфесій, для унеможливлення майнових конфліктів між ними, що компрометують владу.

Отець Теодозій вважає, [illegible] духовне відродження без віри в Бога — нонсенс. Діяльність отців-Василіан спрямована на відродження ідеалів праці і відповідальності за неї (тільки через працю людина реалізує себе), ідеалу знання (поки що воно вибудуване на напівправді). А ще отець Теодозій нагадав здавалося б відоме, та все ж «забуте»: Бог дав людині розум, щоб вона ним керувалася...

Конференція виробила практичні рекомендації щодо діяльності засобів масової інформації за сучасних умов і передала їх до уваги парламенту, уряду, Президента.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

ДО АВСТРАЛІЇ ЗА СПІВПРАЦЕЮ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Австралії одними з перших відгукнулися на нього і провели величезну роботу в збиранні коштів, медикаментів. Громадянка Австралії українського походження Зіна Боте навіть була удостоєна в стінах нашого парламенту почесного звання «Мати Чорнобиля».

Ми їдемо до Австралії, щоб почалася нова хвиля взаємовигідного українсько-австралійського співробітництва і була значно ефективнішою.

До речі, всі витрати на візит, окрім наших мізерних, добових, взяли на себе українські бізнесмени, які не тільки хочуть принести користь економіці, а й розуміють, що державна казна, на жаль, порожня. Триватиме візит близько десяти днів.

— Чи вже визначені конкретні теми для переговорів?

— Наша делегація складається, як я вже сказав, з двох груп. Парламентарії знайомитимуться з австралійською виборчою системою і демократичними засадами його функціонування. Тому ми працюватимемо над налагодженням і поглибленням міжпарламентських зв'язків. А бізнесмени займатимуться питаннями співпраці в аграрному секторі, в обробці вовни, тощо.

Особливо нас цікавить австралійська технологія виробництва екологічно чистої сільськогосподарської продукції. Це вигідно з двох причин: по-перше, економія на хімічних речовинах захисту рослин, по-друге, ми матимемо можливість позбутися нітратів у продуктах.

— Іване Степановичу, в Україні створюється національний прес-клуб. Чи погодитеся ви його підтримати, першим зустрітися з українськими та закордонними журналістами, розповісти і про конкретні підсумки візиту, і про ваше бачення соціально-політичної ситуації в республіці?

— Із радістю піду до прес-клубу.

— В Австралії ви розглядатимете питання сплати Україною її частки загальносоюзного боргу?

— Це питання більше стосується нашого уряду, але я можу сказати: Україна протягом останніх півтора року не змінювала своєї позиції щодо сплати боргу колишнього Союзу. Україна хоче одного: щоб визначили адреси, кому й скільки Україна має платити і від кого одержуватиме свою частку заборгованого Союзові.

Записав
Володимир СКАЧКО.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС — ЗА МАЛУ КОНСТИТУЦІЮ

Юристи України спільно з юристами української діаспори різних країн світу: Австралії, Аргентини, Канади, Франції, Великої Британії, Польщі, Сполучених Штатів Америки, які зібрались на свій Перший Всесвітній Конгрес Українських Юристів, обговорили найважливіші питання розбудови незалежної, демократичної, правової держави України: проект нової Конституції України, проблеми прав людини, верховенства закону, незалежності судочинства, реформування адвокатури, приватизації великих і малих підприємств, приватної власності на землю, спадкового права, правові аспекти входження України у світове співтовариство, зовнішньої торгівлі та зовнішньоекономічних відносин України, концепції розвитку правової науки, праці та освіти в Україні.

* * *

Конгрес проголошує утворення всесвітньої організації українських юристів — Світового Конгресу Українських Юристів (СКУЮ), покликаної об'єднати зусилля українських юристів усіх континентів.

* * *

РЕЗОЛЮЦІЯ

ПЕРШОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ ЮРИСТІВ З ПРОГРАМНИХ ПИТАНЬ, ЯКІ БУЛО РОЗГЛЯНУТО НЕЩОДАВНО НА ЙОГО ПЛЕНАРНИХ ЗАСІДАННЯХ У КИЄВІ

Оцінюючи проект Конституції України як реальну практичну спробу створити принципово новий Основний Закон незалежної держави, Світовий Конгрес Українських Юристів вважає за доцільне відзначити, насамперед, те, що цей проект визнає пріоритет загальнолюдських цінностей, в основному відбиває фундаментальні демократичні й гуманістичні ідеї сучасного міжнародного конституціоналізму. Він просякнутий турботою про розбудову української національної держави, про захист прав людини.

Разом з тим Конгрес зауважує, що зміст запропонованого проекту Конституції значною мірою віддзеркалює досягнуті чи бажані компроміси різних політичних сил українського суспільства в перехідний період від тоталітарного режиму до демократії. Щоб не дискредитувати ідею стабільності і вищості Основного Закону, недоцільно приймати Конституцію України на перехідний період.

Варто було б оперативно опрацювати і ухвалити на перехідний період Тимчасовий конституційний закон (Малу Конституцію) України.

В той же час необхідно було б продовжувати роботу над проектом нової Конституції, зосередивши увагу на:

— гуманізації правового статусу людини і громадянина, уникаючи декларативності при формулюванні прав і свобод, виключаючи невиправдані обмеження в їх реалізації;

— зміцненні засад економічної свободи людини для кращого життя суспільства;

— демократизації виборчої системи, організації і здійснення державної влади, місцевого і регіонального самоврядування;

— утвердженні принципів розподілу і незмішування законодавчої та виконавчої влади, конкретизації механізмів противаг і стримувань між ними;

— піднесенні авторитету та утвердженні незалежності як третьої рівноправної влади;

— забезпеченні єдності (соборності) України, її неподільності.

Конгрес вважає, що українські правники повинні зосередити увагу на вирішенні проблем, які мають першочергове значення у справі подальшої розбудови української державності.

Такими проблемами є:

— теоретичне обгрунтування та законодавче закріплення гарантій забезпечення прав і свобод людини. Особливу увагу приділити судовим гарантіям захисту цих прав, максимально використовуючи допомогу українських правників США, Канади, Великої Британії, Франції та з інших країн, де є корисний багаторічний досвід з цієї проблеми;

— розробка рекомендацій на забезпечення ефективних гарантій незалежності судів, узагальнивши світовий досвід судочинства, зокрема діяльності суду присяжних та виховання у юристів почуття справедливості, самостійності і поваги вироблених віками принципів законності.

Важливими завданнями українських юристів є роз'яснення і всебічне сприяння реалізації законодавства про приватизацію державного майна і житла та подальше вдосконалення відносин власності, і зокрема приватної власності, а також про іноземні інвестиції та здійснення земельної реформи, яка мала б передувати приватизації майна.

Конгрес відзначає стурбованість української діаспори тим, що земельне законодавство України не передбачає права українців, які мешкають за рубежем, придбати земельну ділянку під забудову будинків, щоб підтримувати зв'язки з своєю Батьківщиною. Розв'язанню цього питання сприяло б законодавче закріплення можливості мати подвійне громадянство для українців, які проживають за межами України.

Всебічної уваги заслуговують проблеми входження України у світове співтовариство, а також вивчення світового досвіду правового регулювання зовнішньої торгівлі та міжнародних економічних відносин.

Конгрес вважає за необхідне:

1. Порушити питання про внесення змін до Закону України про господарські товариства з метою зближення правових форм діяльності юридичних осіб з відповідними формами, які існують в законодавствах інших країн.

2. Сприяти залученню іноземних інвестицій в Україну, створюючи для цього відповідні правові умови і гарантії.

3. Активізувати роботу по усуненню суперечностей, які існують в законодавстві України в галузі господарчого, комерційного та міжнародного приватного права.

4. Ширше залучати юристів до правового забезпечення комерційних процесів в Україні.

5. Створити в Україні механізм забезпечення широкого і швидкого розповсюдження законів та інших нормативних актів.

6. Постійно проводити координацію законотворчого процесу у всіх галузях права України.

7. Розробити кодекс етики осіб, які працюють на керівних та інших посадах в державних органах, а також народних депутатів.

8. Забезпечити активну участь у законотворчому процесі не тільки вчених-юристів і чиновників, але й практиків та експертів.

9. Вважати за потрібне поглибити наукову розробку проблем української правової держави і розширити підготовку юристів на новій основі.

* * *

Конгрес турбує відсутність до цього часу в Україні належних умов, які дозволили б адвокатам здійснювати свої функції у захисті прав громадян на рівні світових стандартів, визначених Організацією Об'єднаних Націй.

* * *

Конгрес занепокоєний станом забезпечення зовнішньополітичної служби України і відсутністю у багатьох важливих для національних інтересів України державах українських дипломатичних і консульських представництв.

* * *

Конгрес вважає за доцільне утворити Комітет по виданню матеріалів Конгресу, які необхідно видрукувати впродовж 1-го півріччя 1993 року. Матеріали Конгресу надіслати в усі країни, де є організації українських юристів.

Бажано сформувати Комітет по складанню англо-українського і українсько-англійського юридичного словників і видати їх у 1994 році.

Необхідно утворити проблемні комісії та робочі комісії з таких питань, як: Конституція України, права людини, верховенство законів, незалежний суд, комерційне право та з будь-яких інших актуальних правових проблем сучасного і майбутнього життя України.

* * *

Конгрес проголошує, що Другий Світовий Конгрес Українських Юристів відбудеться у жовтні 1994 року і віддає статутовим органам повноваження на утворення Організаційного комітету та інших органів для підготовки Конгресу.

м. Київ.

Влада

Місцева Рада і державна адміністрація: чи все передбачив законодавець?

ЗВИЧАЙНО, спокусливо було б автоматично перенести до нас систему влади на місцях однієї з цивілізованих країн. Але як не пересадити ялівцевого гаю з Ласпи і Батилиману, найкрасивіших куточків Севастополя, у райони Закарпаття, так само і копіювання закордонних варіантів структур представницької і виконавчої влади може спричинити тільки послаблення, тобто розвал держави.

Я не прихильник відмови від досвіду розвинутих країн, але всі процеси, що змінюють структури влади, повинні відбуватися еволюційно. Революція тут неприйнятна.

Був і залишаюся прихильником чіткого розмежування виконавчої і представницької влади. І не суперечу самому собі, коли говорю, що вважаю позитивним фактом посилення виконавчої влади на місцях у вигляді створення інституту представників Президента і місцевої державної адміністрації.

Однак посилення виконавчої влади не повинне відбуватися за рахунок послаблення представницької, інакше в разі відсутності (а воно так і є) правової бази в державі це призведе до відродження авторитаризму, що аж ніяк не прийнятне для демократичної держави.

Тепер конкретно про співвідношення функцій виконавчої і представницької влади. Йдеться про розуміння своєї ролі і компетенції місцевою державною адміністрацією та місцевими Радами народних депутатів. Нам уже доводилося звертати увагу керівництва України на те, що Закони «Про представника Президента України», «Про внесення змін у Закон Української РСР «Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР і місцеве самоврядування», «Положення про місцеву державну адміністрацію» мають істотні недоробки і упущення, які перешкоджають знаходити узгоджені рішення на місцях у важливих напрямах діяльності, і насамперед у галузі регулювання земельних відносин, управління комунальною власністю і в питаннях малої приватизації і приватизації житла.

Ми вважаємо, що, ухвалюючи рішення про реформування виконавчої влади, слід прийняти і зовсім новий Закон про місцеві Ради народних депутатів, місцеве і регіональне самоврядування, в якому чітко визначити компетенцію і функції Рад усіх рівнів, розмежувавши їх і з компетенцією місцевої державної адміністрації, і між Радами різних рівнів.

Законодавець же пішов шляхом внесення змін у старий Закон, що, на наш погляд, ускладнило трактування багатьох положень цього Закону, і викликало потребу подальшого його доопрацювання, проте не дозволило уникнути недоліків.

Так, у новій редакції Закону не знайшли місце функції і компетенції районних Рад Севастополя. Попри доповнення ст. 7 та 52 Закону, які конкретизували компетенцію місцевих Рад народних депутатів у галузі управління комунальною власністю, належної ясності і в цьому питанні немає.

Міська державна адміністрація вважає, що згідно із Законом місцеві Ради повинні передати їй в управління комунальну власність, а далі вже не їхня справа, як держадміністрація з нею поведеться. Як же розуміти нову редакцію статті 7 Закону, де сказано, що управління комунальною власністю здійснюється від імені населення адміністративно — територіальних одиниць відповідними місцевими Радами народних депутатів і в межах, зазначених Радами.

Що це за органи в умовах Севастополя? Очевидно, міська державна адміністрація? А їй приписано пунктом 3 статті 21 «Положення про місцеву державну адміністрацію» «в межах повноважень, перебраних відповідними Радами народних депутатів, здійснювати управління майном, що належить комунальній власності міста Севастополя...». Погодьтеся, розходження є.

Візьмемо статтю 8 Закону про приватизацію державного житлофонду. Згідно з цією статтею «приватизація державного житлового фонду здійснюється уповноваженими органами, створеними місцевою державною адміністрацією і органами місцевого самоврядування...». Що це означає в умовах Севастополя? Що держадміністрація і місцеві Ради повинні створювати один загальний спільний орган? Але це неприпустимо з точки зору принципу поділу влад. Як же бути? Поки теж не ясно.

Найбільше протиріч у врегулюванні земельних відносин. У статті 17 та 19 розділу 2 Земельного кодексу йдеться про те, що передають землі у власність та надають їх у користування Ради народних депутатів. І далі: «відповідні Ради народних депутатів розглядають заяву і в разі згоди передати земельну ділянку у власність» або «строком не більш як на місця дає дозвіл на складання проекту відводу». Кому? Своїм відповідним службам, виконавчій владі. І далі — сесія. Логічно? Логічно.

Проте із введенням інституту місцевої державної адміністрації, в складі якої перебувають відповідні служби, Закон про місцеву державну адміністрацію передбачає «розглядати пропозиції про надання і вилучення (викуп) земельних ділянок і подавати їх для розв'язання в Раді народних депутатів». Але виконавчі структури вже входять до адміністрації. Виходить, міськрада повинна або вводити паралельні виконавчі структури, або делегувати право надання землі адміністрації, що, з іншого боку, заборонено Кодексом про землю. Ось така плутанина.

Або візьмемо таку специфічну й характерну для півдня галузь діяльності, як туристсько-рекреаційна. Ні Закон про місцеві Ради, ні Положення про місцеві державні адміністрації достатньо повно й конкретно не визначають, хто і в яких межах регулює цю діяльність на території Севастополя?

Є й інші вади в законах, які утруднюють роботу місцевих органів влади в наш, такий непростий, час. До чого це призводить, ви й самі добре знаєте: поки ми, законослухняні Ради, терпляче чекали на нормативні документи, щоб почати приватизацію тієї ж комунальної власності, ця приватизація вже йшла повним ходом. Зрозуміло, звалося це інакше — передачею об'єктів в оренду на 10, 25, 50 років. Навіщо лукавити: оренда, та ще на тривалий строк, та ще й з правом викупу — це і є приватизація. Виникає запитання: чим же ми, Ради, власники цієї комунальної власності, будемо володіти, що приватизувати? Думаю, що це питання, як і інші, подібні, хвилюють не тільки мене.

Відсутність належної правової бази, що визначає статус депутата місцевої Ради, призводить до того, що значна частина депутатів, збайдужіла до своєї депутатської діяльності і фактично припинила роботу в Радах, однак достроково відкликати їх немає можливості. І зовсім не зрозуміло, чому Верховна Рада України, приймаючи закони, сама не виконує їх, не вимагає виконання їх на місцях.

Йдеться про горезвісну статтю 3 Закону України «Про представника Президента України». Міська Рада більш як три місяці намагається виконати цю статтю Закону, звільнити достроково 12 депутатів міськради, проте їхня позиція непохитна — Закон антиконституційний. Якщо це так, то хто ж такі закони видає? Чому ж його не відміняють? Словом, для впевненої роботи на місцях нам бракує чіткої правової бази: багато необхідних законів немає, а частина чинних дуже недосконала, щоб не сказати більше.

Верховній Раді України треба не тільки самій «варитися», розробляючи проекти, а й частіше радитися з практичними працівниками на місцях, залучати їх до нормотворчої роботи. Цього поки що немає.

Що ж робити зараз? Вдосконалювати структуру представницької й виконавчої влади на місцях і обов'язково прийняти нові закони, які б чітко розмежовували їхні функції і компетенцію, що враховують механізм взаємодії.

При цьому, повторюся, зберігши право народу в особі Рад впливати на виконавчу владу. Тільки це дасть змогу нормально розвиватися суспільству.

Віктор СЕМЕНОВ,
голова Севастопольської міської Ради народних депутатів.

ПИВОКРАТИ

Фейлетон

Привид дніпропетровського пива бродить по Європі. Хоча місцеві амурські гурмани і теревенять, буцімто йому до чеського чи баварського, як до Пльзеню рачки, проте дніпропетровське пиво агресивно принюхується до... доларової зони. Звісно ж долар шелестить, а фуфлон, даруйте, купон, мов перепустка до лялькового бізнесу.

Щодо пивного нюху, то він, як і в орденоносні, застійні часи, і нині з традиційним московським акцентом. «Старшой» брат навчився нас водити і без пива навколо Європи! Бо ж знав, навіщо вікна прорубував туди, а потім їх залізною завісою зафіранював...

Ось і дніпропетровський пивкомбінат «Дніпро» на чолі з директором Ігорем Кульчицьким «посватався», наприклад, із фірмою «Пепсико», котра квартирує... в Москві. Фірмачі — концентрат нам, у Придніпров'я, щоб мати ринок збуту, а ми їм від розливу пепсі-коли та фієсти — долароньки. Валютний рахунок, зрозуміла річ, теж у білокам'яній, а не в українських банках. До того ж чомусь у посередника — асоціації «Кристал». Теж із московською пропискою. Справді, без кухля пива цю доларову касу «розхльобати» непросто.

Одне слово, спершу породичались на діловій основі. За розливання та реалізацію однієї тисячі декалітрів цих напоїв комбінату одломиться аж 17 доларів. Ігор Костянтинович про це комерційне диво шепнув колективові, мовляв, зарплата — зарплатою, а нам, тобто вам, буде плюс «довважок» до неї в доларах. І колектив натхненно жде цієї ін'єкції благодаті. Жде й досі...

Можливо, випуск безалкогольних напоїв скоротився? Ні. Торік тієї ж пепсі-коли випущено майже 400 тисяч декалітрів, а фієсти — до 100 тисяч. Та й цього року постаралися пивовари. А з тих міфічних тисячів доларів «довважку» до зарплати чомусь не доточилося.

Ні директор, ні його бойові помічники й помічниці про це доповідати своїм підлеглим не квапляться. Чим менше будуть знати, тим довше проживуть. А щоб заспокоїти трударів, привезли «заморських» дарунків. Наприклад, 40 холодильників. Їх придбали по 17600 купонів.., а реалізували в рідному колективі по 27 тисяч. Чи то для фонду милосердя накинули по 10 тисяч зі штуки, чи на покриття інтелектуальних зусиль, — знає лише Він — директор, та Вона — заступник директора. Подібну комбінацію прокрутили і з імпортною кавою...

Своя людина в державній компанії «Укрмінводпивопром» рукою голови правління Миколи Сичевського надійно прикриває бурхливу діяльність спритних ділків. Те ж дніпропетровське об'єднання орендних підприємств пивобезалкогольної промисловості, куди входить і комбінат «Дніпро», згідно з урядовим циркуляром стало комунальною власністю області, а головне підприємство — орендний комбінат «Дніпро» — успішно вислизнув. На нього ні циркуляр — не циркуляр, ні уряд — не уряд. У Фонді державного майна України теж, мабуть, є волохата рука, котра й правує всупереч обов'язковим нормативним актам. До криворізьких, павлоградських, нікопольських, новомосковських, царичанських пивоварів та мінводорендарів області ставлення зовсім інше.

А хіба не здогадуєтесь, чому? Той таки ж голова правління Микола Сичевський за валютні кошти орендного комбінату «Дніпро» і разом із його директором Ігорем Кульчицьким лише в 1992 році тричі вояжував за кордон. Механізм по виділенню валюти відпрацьований надійно: валютний рахунок, як ви вже пам'ятаєте, в московській асоціації «Кристал». Тобто теж за кордоном. І туди стороннім, у тому числі й державним органам, вхід за-бо-ро-не-но.

А мінеральних вод, напоїв та пива пляшкового як не було, так і не чекайте у магазинах області. То тари поліетиленової катма, то склопосуду й зі свічкою не знайдеш. Як і в номенклатурі держзамовлення на пивобезалкогольну продукцію дніпропетровських орендарів теж нема.

Тож і ловлять дніпропетровці облизня. Проте й тут є підтекст. Держзамовлення можна легко спекатися, створивши приватні малі підприємства. І при об'єднанні такі структури діють: наливають і розливають «пепсі» та «фієсту» МП «Янтар» і МП «Криниця». А потім у підворіттях їх збувають втридорога. Хочеш — купуй, а не хочеш — проходь мимо. Таким чином, перекачка безготівки в готівку діє на повну катушку.

А до чиїх кишень?

Перше офіційне знайомство компетентних органів із «комерційними» таємницями означених малих підприємств засвідчило про дивовижні апетити останніх. У МП «Янтар» працюють й заступник генерального директора об'єднання й начальник торгового комплексу «Фієста».

А от в МП «Криниця» справу поставлено серйозніше. Бо там «працює» і сам І. Кульчицький, і Н. Прокопенко, і ще один заступник генерального директора, відомий «дегустатор» пива в робочий час В. Стежка, начальник фінвідділу об'єднання І. Михно, і навіть домогосподарка В. Голенко.

І хоча в об'єднанні діє торговий комплекс «Фієста», де часом вдається придбати пляшку напою за державною ціною, але МП «Янтар» і «Криниця» торгують за цінами договірними. Бо ж генеральний директор об'єднання і водночас директор орендного підприємства «Дніпро» Ігор Кульчицький таки ж може знайти спільну мову з власником МП «Криниця» Кульчицьким Ігорем, по якій «договірній» ціні фугувати продукцію? І покотилося, як по маслу. Аж до Європи.

До речі, у вересні цього року 23 комерційним структурам області відпущено пива тільки 7,2 відсотка від загальної кількості, виділеної комерсантам. А своїм малим підприємствам? 60,2 відсотка. Хіба ж не потурбуєшся про себе, улюбленого.

Так і «трудяться» орендарі.

Так хочуть трудитися й надалі.

Хапай, що можеш. Користуйся перехідним моментом. З рук не випускай. А в Києві прикриють. Так діють і міркують представники відомчого всемогутнього клану — пивократів. Як ви думаєте, чи не час їм туди, де пива не наливають? Од дзвінка до дзвінка.

Обережно, привид не тільки дніпропетровського і не тільки пива бродить не тільки по Європі.

Михайло БОРИСЮК.
Дніпропетровськ.

Продиктовано в номер

«ЗОРІ ПОЛТАВЩИНИ» — 75

Зірка «Зорі Полтавщини» зійшла на нашому небосхилі 1 листопада 1917 року. З того часу змінювалися покоління, вожді, соціальні і політичні установки, та ця газета незмінно залишалася улюбленицею читачів. Вона нагороджена Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, орденом Трудового Червоного Прапора, дипломом ВДНГ, численними преміями. Щороку незмінно високий (один з найвищих серед видань подібного типу) тираж, палкі відгуки прихильників...

Нехай зусилля ваші, дорогі колеги, благотворним даром ляжуть на вівтар слави матері України! Гострого пера, творчих натхнень і злетів вам, зоряни!

Колектив «Голосу України».

МОРСЬКА ХВОРОБА

Як стало відомо з компетентних джерел, до Генеральної прокуратури України передано документи про продаж командуванням Чорноморського флоту приватній авіаційній компанії «Лела» запасного командного пункту флоту («Об'єкт 221») за 60 мільйонів карбованців, хоча за оцінками фахівців реальна вартість його оцінюється більш ніж у три мільярди карбованців. Операцію було здійснено командиром частини полковником Ю. Лєбєдєвим і генеральним директором компанії «Лела» В. Нечипасом. Командуючий ЧФ адмірал І. Касатонов скріпив договір власноручним підписом 28 серпня 1992 року.

Одночасно у засоби масової інформації почали надходити відомості про продаж з санкції Касатонова великої партії палива, закупленого в Росії на гроші, виділені Україною. Влітку цього року один з танкерів ЧФ перевантажив паливо у відкритому морі на корабель, що належав концерну «Інтерком Центр Формула-7». Потім його було продано зарубіжній фірмі за валюту, частина якої пішла на будівництво житла для офіцерів ЧФ у Новоросійську.

Днями сесія Севастопольської міськради ухвалила рішення, в якому говориться: «Припинити право постійного користування військовою частиною Чорноморського флоту землею, яку було надано для будівництва військового містечка («Об'єкт 221») площею 103 гектари і перевести територію військового містечка у землі запасу». Подальшу долю проданого командуванням ЧФ запасного командного пункту флоту («Об'єкт 221») мають вирішити компетентні органи.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

АБО МИ — АБО ВОНИ

Таку умову поставили у своєму листі до Генерального прокурора України Віктора Шишкіна працівники слідчого відділу Дніпропетровської обласної прокуратури, вважаючи неможливою свою подальшу діяльність під керівництвом прокурора області Григорія Ворсинова і його заступника Володимира Качалова. «Давно помічено: тільки починається розслідування справи стосовно високих посадових осіб або торговельних працівників, як Ворсинов починає гальмувати його хід»,— стверджують автори листа і наводять кілька прикладів. Працівники слідчого відділу на чолі з начальником Віктором Міняйлом збираються звільнятися, якщо керівники, котрі «дискредитують прокуратуру», залишаться.

Володимир ЗЕМЛЯНИЙ.

Дніпропетровськ.

РОБОТА У НИХ ТАКА

Споруджений понад 30 років тому Донецьким металургійним заводом (ДМЗ) оздоровчий комплекс «Металург» в Анапі може послужити приводом для ноти протесту України урядові Росії.

Про те, як далеко зайшла справа із зухвалим захопленням «Металурга» бійцями невидимого фронту і воєнними моряками Росії, розповів на прес-конференції у київському готелі «Москва» генеральний директор ДМЗ, народний депутат В. Следнєв. Нагадаємо події. 29 вересня власність донецьких металургів було опечатано і взято під контроль міністерством безпеки Росії на тій підставі, що під юрисдикцію України нібито перейшло 9 відомчих закладів здоров'я Росії. Цей факт заперечили як В. Прядко — голова Фонду держмайна України, так і М. Багров — Голова Верховної Ради Криму. Незважаючи на це, надуманого аргументу виявилось достатньо, щоб президент Б. Єльцин підписав відповідне розпорядження, погодивши його з керівниками Краснодарського краю. Процес пішов і дійшов 21 жовтня цього року до цинічного побиття чотирьох працівників заводу, що обслуговували оздоровчий комплекс в Анапі. 15-тисячний колектив, за словами В. Следнєва, висунув вимогу надати десять автобусів для «бойової операції» у відповідь. Робітників відмовили тільки після того, як адміністрація прийняла рішення зупинити централізоване відвантаження Росії металу. Це рішення одразу підтримали інші металургійні заводи, які володіють на території Росії пансіонатами та будинками відпочинку. З іншого боку, на території Криму розташовано 16 оздоровчих закладів, що належать Росії.

Адміністрація ДМЗ, між іншим, надіслала пристрасні листи першим особам двох держав, де згадується про Акти на володіння землею, на якій стоїть «Металург», про те, що на його утримання та інфраструктуру Анапи ДМЗ витратив за ці роки близько 600 мільйонів карбованців, що претензії міністерства безпеки Росії на чужу власність протизаконні, а методи націоналізації дуже скидаються на брутальну експропріацію. На запитання захисників здравниці «навіщо б'єте жінок?» відповідали: «Робота у нас така...»

В. Следнєв допускає, що в міністерстві безпеки Росії умисно провокують соціально-політичну напругу між Росією та Україною.

Сергій МИКОЛАЄВ.

УКАЗ
Президента України
ПРО ТОВАРИСТВО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА УКРАЇНИ

З метою створення відповідних умов для участі Товариства Червоного Хреста України у Міжнародному русі Червого Хреста і Червоного Півмісяця:

1. Визнати на підставі статті 26 Женевської конвенції від 12 серпня 1949 року про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях Товариство Червоного Хреста України уповноваженим подавати допомогу особовому складу медичної служби збройних сил під час збройних конфліктів.

2. Товариство Червоного Хреста України — єдине в Україні національне Товариство Червоного Хреста, що діє на території всієї України, основним завданням якого є сприяння органам державної влади України у їх діяльності в гуманітарній сфері.

3. Товариство Червоного Хреста України має виключне право на використання емблеми, передбаченої його Статутом, для цілей, визначених міжнародними конференціями Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, відповідно до Женевських конвенцій 1949 року.

4. Кабінету міністрів України розглянути питання щодо звільнення Товариства Червоного Хреста України, а також юридичних осіб, які вносять кошти або надають іншу допомогу Товариству Червоного Хреста України, від податків і зборів у межах сум внесених коштів або вартості наданої допомоги і подати Верховній Раді України відповідні пропозиції.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 жовтня 1992 року

Так і живемо

«НАРКОМАНИ НА ГОРОДІ»?

Всі пам'ятають жартівливу пісеньку «Братів Гадюкіних», коли всім миром селяни виводили зло на чисту воду. Селянам Летичівського району, що на Хмельниччині, не до жартів. От і об'єдналися вони під керівництвом дільничних інспекторів міліції в загони самооборони, які чергують ночами, охороняючи спільне майно, забезпечуючи громадський порядок на вулицях населених пунктів. Таким загонам надається методична допомога міліції, автотранспорт. Результати не забарилися. Відтепер бажаючі поцупити щось у районі знаходяться лише серед «гастролерів».

— З початку року злочинність на території району зросла лише на 9 процентів,— розповідає начальник райвідділу внутрішніх справ підполковник міліції Володимир Стахов.— Це — найнижчий показник по області. З 115 злочинів розкрито 102. Як видно, таке співробітництво несе у собі велику користь для всіх.

Віктор ЧИЖ,
капітан міліції.

Хмельницька область.

Передплата-93

Передплативши газету «Голос України», ви автоматично одержуєте безплатний поліс однієї з найбільших в Україні страхових фірм — страхового акціонерного товариства «Саламандра».

УМОВИ СТРАХУВАННЯ:

Об'єкт страхування — життя та здоров'я передплатника

Від чого страхується — від травм внаслідок нещасного випадку, що призвели до інвалідності або смерті передплатника.

Страхове відшкодування — до 25 тисяч купонів в залежності від ступеня збитків, нанесених життю чи здоров'ю передплатника.

Строк страхування — на період передплати на газету «Голос України» у 1993 році.

Документи, ...ня — квитан...
— Вирізан... рінець страх...
— Докуме... ті передплат... ті відшкодув...
— Паспорт... смерті перед... кування).
Телефони ...
Адреса: Х... 7 під.

ДЛЯ ЗАКОХАНИХ У ЖИТТЯ

Майбутнє і минуле, реалії і фантастика — це «Світло й тінь». Жорстокі реалії життя і несподівана радість там, де, здавалося, не варто її і шукати — це «Світло й тінь». Тінь на Сонці і світло у кінці тунелю — це знову «Світло й тінь»...

Поради початківцям-фотоаматорам і довершене мистецтво майстрів. Провінційне містечко і Вавілон Нового Світу. Корпункти у Німеччині, Австрії, США, Італії і у Тисмениці на Прикарпатті. Майже неможлива якість в умовах дефіциту на папір і задухи від оскаженілих цін. «Світло й тінь» — нащадок журналу Українського фотографічного товариства, який видавався в 30-ті роки у Львові з тою самою назвою. Він успадкував від попередника, крім назви, і безмежне прагнення до досконалості. Для того, хто хоче побачити поезію в оточуючій про-

...зі наших не... ...розділ... ...яку вимагає... ...цтво. Втім, ...тягар і важк...

На одну тему

ДУМАЙТЕ...

Отакий вигляд мають парадні входи до книгарень наших сьогоднішніх, і в Києві, й поза Києвом: на першому плані — товари народного, так би мовити, споживання, а вже десь там подалі — власне кажучи, книги.

Та хто б міг подумати, що у столичній книгарні «Наукова думка» буде виставлено унітаз?!

А втім, одне другому не суперечить.

Ще, здається, гоголівський Манілов щось говорив про «место уединенного размышления»...

Христофор ГРУША.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

...ЧИТАЙТЕ

Вся міліція одного з районів Дніпропетровська була піднята на ноги цілу ніч: не повернулася додому 9-річна Тая Н. Доки йшли інтенсивні, але безрезультатні пошуки — почало світати. І дільничний міліціонер побачив у вікні дитячої бібліотеки № 26 заплакане обличчя дівчинки. Її просто забули у читальному залі...

Інформ-«СОБОР».

Коротко...

БАТУР...

Виконко... ...жетних ор... ...звернені ...манської ... народних ... жовтні вид... бованців.
— Але ... правило 8 ... ської сели... опинилося ... зепі, жерт... лачувати?

Чернігів...

ОДЕСА...

Президі... явила нез... «Останкін... (Україна н... лекомпані... цього пита... ти всіх за... кіно» на т...

І НАМ...

На Вол... займають ... вується 2... пи мислил... нам ...

Волинс...

КАЗ
идента
раїни
ВАРИСТВО
ОНОГО
УКРАЇНИ

створення відпо-
для участі Това-
воного Хреста
іжнародному ру-
реста і Червоно-

ти на підставі
невської конвен-
рпня 1949 року
ння долі поране-
у діючих армі-
ство Червоного
їни уповноваже-
допомогу осо-
медичної слу-
сил під час
фліктів.
ство Червоного
їни — єдине в
нальне Товари-
о Хреста, що діє
всієї України,
данням якого є
ганам державної
и у їх діяльнос-
рній сфері.
ство Червоного
їни має виключ-
використання ем-
бдаченої його
цілей, визна-
родними конфе-
рвоного Хреста
Півмісяця, від-
Женевських кон-
року.
міністрів Ук-
нути питання що-
Товариства Че-
України, а
чних осіб, які
ття або надають
гу Товариству
реста України,
зборів у межах
коштів або
ної допомоги і
вній Раді Ук-
дні пропозиції.
идент України
Л. КРАВЧУК
1992 року

Передплата-93

Передплативши газету «Голос України», ви автоматично одержуєте безплатний поліс однієї з найбільших в Україні страхових фірм — страхового акціонерного товариства «Саламандра».

УМОВИ СТРАХУВАННЯ:

Об'єкт страхування — життя та здоров'я передплатника

Від чого страхується — від травм внаслідок нещасного випадку, що призвели до інвалідності або смерті передплатника.

Страхове відшкодування — до 25 тисяч купонів в залежності від ступеня збитків, нанесених життю чи здоров'ю передплатника.

Строк страхування — на період передплати на газету «Голос України» у 1993 році.

Документи, необхідні для одержання страхового відшкодування — квитанція передплати на «Голос України» у 1993 році.

— Вирізаний з газети і заповнений на ім'я передплатника корінець страхового полісу САТ «Саламандра».

— Документ, що підтверджує настання інвалідності чи смерті передплатника в результаті нещасного випадку (у разі смерті відшкодування сплачується спадкоємцям потерпілого).

— Паспорт або посвідчення особи передплатника (у разі смерті передплатника документ, що підтверджує право успадкування).

Телефони для довідок: (8-0572) 22-47-04, 21-19-38.

Адреса: Харків, ДСП пл. Радянської України, 1, Палац праці, 7 під.

Страховое акционерное общество
САЛАМАНДРА

КОРЕШОК К СТРАХОВОМУ ПОЛИСУ

Фамилия ____________ N квитанции о подписке ____________
Имя ____________
Отчество ____________

Страхование жизни и здоровья от несчастных случаев

Страховая сумма - **25 000 рублей.**
Срок страхования - на период получения газеты "Голос Украины".
Начало срока - с 1 января 1993 года.

~~~~~~~ ПОЛИС САО "САЛАМАНДРА" - ВАШ ТАЛИСМАН! ~~~~~~~

ФІЛІАЛИ САТ «САЛАМАНДРА» В УКРАЇНІ:
КИЇВ — 290-03-25, 290-02-22
ВІННИЦЯ — 3-83-06
Донбаський філіал (м. Горлівка) — 5-24-82
ДНІПРОПЕТРОВСЬК — 44-08-59, 96-99-18
ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬК — 3-32-13
ДОНЕЦЬК — 93-11-54
ЗАПОРІЖЖЯ — 34-21-22
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК — 3-24-11
КІРОВОГРАД — 55-33-14
КРИВИЙ РІГ — 65-44-28
КРАСНОПЕРЕКОПСЬК — 2-12-35
ЛУГАНСЬК — 53-15-37
МИКОЛАЇВ — 37-23-38
ОДЕСА — 28-88-86
ПОЛТАВА — 2-89-43
СВАЛЯВА — 2-28-82
ФЕОДОСІЯ — 7-38-09
ЧЕРНІГІВ — 13-55-55
ЯЛТА — 32-88-83
УЖГОРОД — 3-30-71
ЄВПАТОРІЯ — 3-00-94.

ДЛЯ ЗАКОХАНИХ У ЖИТТЯ

Майбутнє і минуле, реалії і фантастика — це «Світло й тінь». Жорстокі реалії життя і несподівана радість там, де, здавалося, не варто її і шукати — це «Світло й тінь». Тінь на Сонці і світло у кінці тунелю — це знову «Світло й тінь»...

Поради початківцям-фотоаматорам і довершене мистецтво майстрів. Провінційне містечко і Вавілон Нового Світу. Корпункти у Німеччині, Австрії, США, Італії і у Тисмениці на Прикарпатті. Майже неможлива якість в умовах дефіциту на папір і задухи від оскаженілих цін. «Світло й тінь» — нащадок журналу Український фотографічного товариства, який видавався в 30-ті роки у Львові з тою самою назвою. Він успадкував від попередника, крім назви, і безмежне прагнення до досконалості. Для того, хто хоче побачити поезію в оточуючій прозі наших негараздів, варто лише розділити тягар данини, яку вимагає справжнє мистецтво. Втім, не такий уже цей тягар і важкий, як на наші часи: 200 карбованців на рік. Індекс «Світла й тіні» — 74458.

На фото: першодрук «Світла й тіні» Германа Дрюкова «Диригент».

Х'ЮЛЄТТ І ПАК

У Києві відкрила своє українське представництво одна з 30 найбільших промислових компаній Сполучених Штатів Америки — фірма Х'юлетт-Паккард, яка спеціалізується на виробництві засобів обчислювальної техніки та електронно-вимірювального обладнання.

Чи ризикує Х'юлетт-Паккард, виходячи на наш ринок у складний для України час?

Судячи з відповіді головного менеджера в Південно-Східній Європі Петера Кьоля, для компанії такого рівня значно більша небезпека — припинити пошук нових каналів розповсюдження своєї продукції, нових партнерів і нових «мозкових джерел» для своїх науково-дослідних лабораторій. З огляду на це, Україна з її інтелектуальною цілиною становить для американців неабиякий інтерес. Адже постійне оновлення асортименту продукції, розробка і створення новітнього обладнання — життєво важливий принцип діяльності Х'юлетт—Паккард.

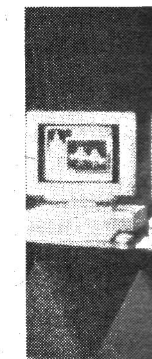
Умови на світовому ринку не м'які — це добре засвоїли керівники компанії. Тому виробництво тут розвивається прискореними темпами.

Порівняно з 1987 роком обсяг виробництва зріс майже вдвічі. І понад половину його нині складають нові розробки. При цьому значно скорочується й термін між виробництвом техніки та попаданням її на ринок.

Дізнавшись про ці складові діяльності Х'юлетт—Паккард, починаєш сприймати як належне і темпи, з якими фірма впевнено просуваєть-

Презента

ся вгору по
лі. Приміром
нями 200 най
паній світу,
«Ві Франсез
ків тому біл
випереджали
кард, то сь
нялась приб
динки.
Загальний
у 1991 ф
становив 1
загальний п
мільйонів до
ний кінцеви
цює 89 ти
службовців,
лекси, розт
американськ
торговельних
ро в Сполу
110 країнах
А започат
нього комп
та з центро
1939 року
ких студент
лєтт і Дейві
товивши вл
лений пор

Факт і коментар

МОЛОЧНА М

Хтось саме так назвав намір київських молокозаводів підняти з 1 листопада відпускні ціни на молоко у 2—2,5 раза. Отже, спершу про те, чим це викликано. Якщо, скажімо, молокозавод № 1 у першому півріччі мав 17,5 мільйона карбованців прибутку, то за липень—серпень зазнав 12 мільйонів збитків.

Зі слів директора цього підприємства Андрія Чернякова, «провал» пояснюється одразу кількома факторами. Головне — собівартість продукції заводу значно вища за собівартість молока на підприємствах інших регіонів республіки, які працюють на місцевій, а не привізній сировині, коригують відпускні ціни залежно від підвищення тарифів на електроенергію, ціни на паливо тощо. Київські ж молокозаводи, і завод Чернякова зокрема, покладалися влітку на дотації міськадміністрації, що дозволяло тримати ціни на молоко на попередньому рівні. Прийшов час, однак, коли виробники зрозуміли, що міськадміністрація — це не копальні царя Соломона, а відтак підвищення ціни на молоко тому самому А. Чернякову не уникнути (а йому

й поготів, с
мається рек
кового цеху
тонн сирков
Проте «мо
підвищення
назвав не Ч
із Міністе
господарства
зі ланцюгов
тання цін
цію по усіх
ні. А цьог
не зрозуміє
альний вибу
меться нови
Та норма
ться, якщо,
тання у на
нуть вириш
й належить
м'єр, покл
виконавськ
ні. Поки ц
чну міну»
«розмінуват
віце-прем'єр
приніс заст
льського го
расик.
З достові
ло відомо,
Києва, на
споживачів.
дотацію: ці
попередньо
що...

Усьо чотко!

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ» ОДНА... НА

Дивна ситуація склалася на Кіровоградщині із забезпеченням школярів підручниками. Наприклад, 12 тисяч учнів сільських та міських навчальних закладів облспоживспілка разом з облкниготоргом забезпечили майже 19 тисячами букварів (автор Н. Скрипченко). Здавалося б, вистачить для всіх, навіть з надлишком, але... Але цього року випущено в світ прекрасний новий б

**(автор Д. Ч
мав би замі
оскільки то
відповідає в
національно
вих букварі
5250 примір
що до діте
не дійшли і
стівка» та**

ОМАНИ
РОДІ»?

тають жар-
ку «Бра-
их», коли
селяни ви-
чисту во-
Летичівсь-
що на
не до
об'єднали-
керівницт-
х інспек-
в загони
які чергу-
охороняю-
йно, забез-
мадський
вулицях на-
ків. Таким
дається ме-
помога міл-
іспорт. Ре-
забарилися.
ажаючі по-
у районі
лише серед
в.
атку року
на терито-
росла лише
ків,— роз-
кник рай-
внутрішніх
овник мі-
мир Ста-
найниж-
по облас-
них роз-
Як видно,
ництво не-
ку ко-
сів.

тор ЧИЖ,
н міліції.
я область.

На одну тему

ДУМАЙТЕ...

Отакий вигляд мають парадні входи до книгарень наших сьогоднішніх, і в Києві, й поза Києвом: на першому плані — товари народного, так би мовити, споживання, а вже десь там подалі — власне кажучи, книги.

Та хто б міг подумати, що у столичний книгарні «Наукова думка» буде виставлено унітаз?!

А втім, одне другому не суперечить.

Ще, здається, гоголівський Манілов щось говорив про «место уединенного размышления»...

Христофор ГРУША.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

...ЧИТАЙТЕ

Вся міліція одного з районів Дніпропетровська була піднята на ноги цілу ніч: не повернулася додому 9-річна Тая Н. Доки йшли інтенсивні, але безрезультатні пошуки — почало світати. І дільничний міліціонер побачив у вікні дитячої бібліотеки № 26 заплакане обличчя дівчинки. Її просто забули у читальному залі...

Інформ-«СОБОР».

Коротко

БАТУРИН ЗНОВУ ОБІКРАДЕНО!

Виконком Батуринської селищної Ради та керівники бюджетних організацій селища заявили у щойно прийнятому звернені рішучий протест проти дій щодо колишньої гетьманської столиці нинішніх «петрівців». За проханням 26 народних депутатів України Кабінет міністрів України у жовтні виділив на відродження Батурина 30 мільйонів карбованців.

—Але фінуправління, нібито за домовленістю з нами, направило 8 мільйонів у Бахмач, — повідомив голова Батуринської селищної Ради О. Згурський. — Тепер чимало програм опинилося під загрозою зриву. Ми замовили пам'ятники Мазепі, жертвам царського геноциду. Хто це все тепер буде оплачувати?

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

ОДЕСА: «ОСТАНКІНО» ЗОСТАНЕТЬСЯ

Президія Одеської обласної Ради народних депутатів виявила незгоду з позицією уряду України щодо телекомпанії «Останкіно» і зажадала негайного її перегляду (Україна не підписала угоди про створення міждержавної телекомпанії). Якщо уряд не прийме позитивного рішення з цього питання, президія рекомендуватиме обласній Раді вжити всіх заходів для забезпечення трансляції передач «Останкіно» на території Одеської області.

Георгій ВОРОТНЮК.

І НАМ М'ЯСО НЕ ЗАШКОДИТЬ

На Волині діє 7 державних мисливських господарств, які займають 300 тисяч гектарів. У цих лісових угіддях нараховується 200 зубрів, 850 лосів, 600 оленів, 1700 диких кабанів. Є домовленість, що на полювання сюди приїдуть дві групи мисливців із Німеччини. Отже, німцям — смачне м'ясо, нам — валюта. До речі, таке м'ясо нам теж не зашкодить.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.
~~~~~~~

...обхідні для одержання страхового відшкодуван- ... передплати на «Голос України» у 1993 році.
...з газети і заповнений на ім'я передплатника ко- ...го полісу САТ «Саламандра».
... що підтверджує настання інвалідності чи смер- ...а в результаті нещасного випадку (у разі смер- ...я сплачується спадкоємцям потерпілого).
...бо посвідчення особи передплатника (у разі ...атника документ, що підтверджує право успад-

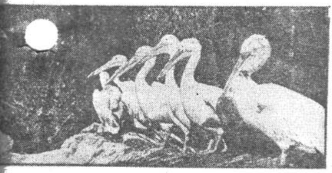
... довідок: (8-0572) 22-47-04, 21-19-38.
...в, ДСП пл. Радянської України, 1, Палац праці,

...щество

...у

ФІЛІАЛИ САТ «САЛАМАНДРА» В УКРАЇНІ:

КИЇВ — 290-03-25, 290-02-22
ВІННИЦЯ — 3-83-06
Донбаський філіал (м. Горлівка) — 5-24-82
ДНІПРОПЕТРОВСЬК — 44-08-59, 96-99-18
ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬК — 3-32-13
ДОНЕЦЬК — 93-11-54
ЗАПОРІЖЖЯ — 34-21-22
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК — 3-24-11
КІРОВОГРАД — 55-33-14
КРИВИЙ РІГ — 65-44-28
КРАСНОПЕРЕКОПСЬК — 2-12-35
ЛУГАНСЬК — 53-15-37
МИКОЛАЇВ — 37-23-38
ОДЕСА — 28-88-86
ПОЛТАВА — 2-89-43
СВАЛЯВА — 2-28-82
ФЕОДОСІЯ — 7-38-09
ЧЕРНІГІВ — 13-55-55
ЯЛТА — 32-88-83
УЖГОРОД — 3-30-71
ЄВПАТОРІЯ — 3-00-94.

...здів, варто ли- ...тягар данини, ...равжнє мисте- ...такий уже цей ...к на наші часи: 200 карбованців на рік. Індекс «Світла й тіні» — 74458.

На фото: першодрук «Світла й тіні» Германа Дрюкова «Диригент».

Х'ЮЛЕТТ І ПАККАРД ТРЕТЬОГО ЗНАЙШЛИ

Презентація

У Києві відкрила своє українське представництво одна з 30 найбільших промислових компаній Сполучених Штатів Америки — фірма Х'юлетт-Паккард, яка спеціалізується на виробництві засобів обчислювальної техніки та електронно-вимірювального обладнання.

Чи ризикує Х'юлетт-Паккард, виходячи на наш ринок у складний для України час?

Судячи з відповіді головного менеджера в Південно-Східній Європі Петера Кьоля, для компанії такого рівня значно більша небезпека — припинити пошук нових каналів розповсюдження своєї продукції, нових партнерів і нових «мозкових джерел» для своїх науково-дослідних лабораторій. З огляду на це, Україна з її інтелектуально-науковою цілиною становить для американців неабиякий інтерес. Адже постійне оновлення асортименту продукції, розробка і створення новітнього обладнання — життєво важливий принцип діяльності Х'юлетт—Паккард.

Умови на світовому ринку не м'які — це добре засвоїли керівники компанії. Тому виробництво тут розвивається прискореними темпами.

Порівняно з 1987 роком обсяг виробництва зріс майже вдвічі. І понад половину його нині складають нові розробки. При цьому значно скорочується й термін між виробництвом техніки та попаданням її на ринок.

Дізнавшись про ці складові діяльності Х'юлетт—Паккард, починаєш сприймати як належне і темпи, з якими фірма впевнено просувається вгору по рейтинговій шкалі. Приміром, за дослідженнями 200 найпотужніших компаній світу, опублікованими «Ві Франсез», якщо пару років тому більше 100 фірм випереджали Х'юлетт—Паккард, то сьогодні вона піднялась приблизно до 46 сходинки.

Загальний доход компанії у 1991 фінансовому році становив 14,5 мільярда, а загальний прибуток — 755 мільйонів доларів. На успішний кінцевий результат працює 89 тисяч робітників і службовців, виробничі комплекси, розташовані в 120 американських містах, сотні торговельних і сервісних бюро в Сполучених Штатах і 110 країнах світу.

А започаткували майбутнього комп'ютерного гіганта з центром у Пало-Альто 1939 року двоє американських студентів Уільям Х'юлетт і Дейвід Паккард, виготовивши власний, удосконалений порівняно з тодішніми, генератор звукових частот. Перший же фірменний комп'ютер з'явився 1966 року.

Сьогодні Х'юлетт—Паккард випускає понад 12 тисяч виробів, серед яких найменший у світі персональний комп'ютер, високоякісний кольоровий принтер струйного друку, лазерні принтери, комп'ютерні системи та обладнання, що ефективно застосовуються в найрізноманітніших галузях: медицині, охороні навколишнього середовища, банківській справі, телекомунікаціях, хімічній, харчовій, нафтопереробній промисловостях тощо.

«Чотири десятиліття тому ми були в захопленні від «Суми технологій» Станіслава Лема. Нині Х'юлетт—Паккард, яка працює на стику різних галузей, діяльність якої має чітко виражене гуманітарне спрямування, уявляється мені втіленням тих «наукових фантазій» видатного письменника», — зауважив Сергій Писарєв, директор Міжнародного центру інформаційних технологій (INT), що віднині представлятиме інтереси Х'юлетт—Паккард в Україні.

INT обрано не випадково: тривалий час діяв на правах філіалу московського представництва компанії і зарекомендував себе як надійний партнер.

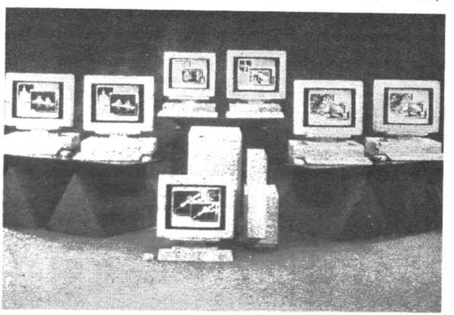
«І раніше ми довіряли киянам, частина продукції надходила не через Москву, а безпосередньо з нашого європейського центру, з Відня до Києва. Тепер прямі поставки і розрахунки будуть правилом», — повідомив менеджер з розвитку бізнесу Карл Тантчер.

Відкриваючи виставку суперобладнання й дводенний семінар для українських фахівців, представники фірми наголосили, що готові співробітничати на рівні як широкомасштабних державних програм, так і малого бізнесу, і взагалі: приїхали, щоб довести, що можуть бути корисними й для нас, українців.

І певно, ми не маємо в корисності жодних сумнівів. Маємо труднощі. Зрозуміло які — фінансові. Навіть в INT часом розгублювалися: яку ж ціну призначити покупцям? Адже доки обладнання «їде» з Відня, у нас інфляція «летить» у шаленому темпі. Залишається єдиний вихід: розрахунки не купонами, а лише твердою валютою. Притому, що ціни вимірюються сотнями доларів. Чи знайдеться достатньо покупців?

Утім, кажуть, найновіші кольорові лазерні принтери йдуть нарозхват. Виходить, і ми не такі бідні.

Наталія ЗІНЕЦЬ.

Факт і коментар

МОЛОЧНА МІНА

Хтось саме так назвав намір київських молокозаводів підняти з 1 листопада відпускні ціни на молоко у 2—2,5 раза. Отже, спершу про те, чим це викликано. Якщо, скажімо, молокозавод № 1 у першому півріччі мав 17,5 мільйона карбованців прибутку, то за липень—серпень зазнав 12 мільйонів збитків.

Зі слів директора цього підприємства Андрія Чернякова, «провал» пояснюється одразу кількома факторами. Головне — собівартість продукції заводу значно вища за собівартість молока на підприємствах інших регіонів республіки, які працюють на місцевій, а не привізній сировині, коригують відпускні ціни залежно від підвищення тарифів на електроенергію, цін на паливо тощо. Київські ж молокозаводи, і завод Чернякова зокрема, покладалися влітку на дотації міськадміністрації, що дозволяло тримати ціни на молоко на попередньому рівні. Прийшов час, однак, коли виробники зрозуміли, що міськадміністрація — це не копальні царя Соломона, а відтак підвищення ціни на молоко тому самому А. Чернякову не уникнути (а йому й поготів, оскільки він займається реконструкцією сиркового цеху потужністю 10 тонн сиркової маси на добу). Проте «молочною міною» підвищення цін на молоко назвав не Черняков, а хтось із Міністерства сільського господарства, маючи на увазі ланцюгову реакцію зростання цін на молокопродукцію по усіх регіонах України. А цього, мовляв, народ не зрозуміє, можливий соціальний вибух, як-то почуватиметься новий прем'єр...

Та нормально почуватиметься, якщо, звісно, такі питання у нашій державі почнуть вирішувати ті, кому це й належить, а не він, прем'єр, покликаний керувати виконавською владою країни. Поки що, учора, «молочну міну» попробували було «розмінувати» у одного з віце-прем'єрів, куди її приніс заступник міністра сільського господарства Ю. Карасик.

З достовірних джерел стало відомо, що молокозаводи Києва, на радість багатьох споживачів, одержать таки дотацію: ціни залишаться на попередньому рівні. Поки що...

Сергій ВЛАД.

Освіта

«СВІТ» ВИХОДИТЬ У СВІТ

За даними Львівського обласного управління освіти, учнів початкових класів у Галичині цього року повністю забезпечено новими підручниками. Першокласники, наприклад, окрім нового букварика «Материнка», отримали ще один — «Галицький», в основу якого покладено історичні, культурні, релігійні традиції Львівщини. Новий підручник 90-тисячним тиражем побачив світ у місцевому видавництві «Світ».

Напередодні першовересня обласне управління освіти велику кількість підручників відправило в східні області України, в Крим, Росію, Румунію на замовлення тамтешніх освітян українських національних шкіл.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

...І ЗНОВУ ОБІКРАДЕНО!

...атуринської селищної Ради та керівники бюд- ...вацій селища заявили у щойно прийнятому ...ий протест проти дій щодо колишньої геть- ...нинішніх «петрівців». За проханням 26 ...татів України Кабінет міністрів України у ... на відродження Батурина 30 мільйонів кар-

...правління, нібито за домовленістю з нами, на- ...йонів у Бахмач, — повідомив голова Батурин- ... Ради О. Згурський. — Тепер чимало програм ...загрозою зриву. Ми замовили пам'ятники Ма- ...арського геноциду. Хто це все тепер буде оп-

Сергій ПАВЛЕНКО.

...ОСТАНКІНО» ЗОСТАНЕТЬСЯ

...еської обласної Ради народних депутатів ви- ... позицією уряду України щодо телекомпанії ... зажадала негайного її перегляду ...писала угоди про створення міждержавної те- ...що уряд не прийме позитивного рішення з ... президія рекомендуватиме обласній Раді вжи- ... для забезпечення трансляції передач «Остан- ...рії Одеської області.

Георгій ВОРОТНЮК.

...ЯСО НЕ ЗАШКОДИТЬ

...е 7 державних мисливських господарств, які ...исяч гектарів. У цих лісових угіддях нарахо- ...брів, 850 лосів, 600 оленів, 1700 диких каба- ...що на полювання сюди приїдуть дві гру- ... Німеччини. Отже, німцям — смачне м'ясо, ... До речі, таке м'ясо нам теж не зашкодить.

Богдан БЕРЕКЕТА.

...ласть.

Усьо чотко!

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ» ОДНА... НА ЧОТИРЬОХ

Дивна ситуація склалася на Кіровоградщині із забезпеченням школярів підручниками. Наприклад, 12 тисяч учнів сільських та міських навчальних закладів облспоживспілка разом з облкниготоргом забезпечили майже 19 тисячами букварів (автор Н. Скрипченко). Здавалося б, вистачить для всіх, навіть з надлишком, але... Але цього року випущено в світ прекрасний новий буквар «Материнка» (автор Д. Чередниченко), який мав би замінити вищезгаданий оскільки той «застарілий» не відповідає вимогам української національної школи. Однак нових букварів отримано всього 5250 примірників. З'ясувалося, що до дітей Кіровоградщини не дійшли й нові читанки «Ластівка» та «Писанка».

Микола ВОЛОК.

З чого почати?

Валютна політика України є сильним дестабілізуючим чинником, одним з сильних джерел інфляції. Україна має всі підстави «пишатись успіхами» в державному регулюванні цієї ділянки. За дев'ять місяців поточного року в доход державного бюджету України надійшло аж 2,8 відсотка запланованих надходжень від зовнішньоекономічної діяльності. Що, може, торгувати зовсім перестали, закрились у власній шкаралупі? Та ніби ні. За дев'ять місяців цього року видано 2128 ліцензій на експортні операції на загальну суму 6 мільярдів 807 мільйонів доларів (і це без урахування здійснення операцій, які не потребують ліцензування).

ВАЛЮТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

СИТУАЦІЯ досить проста. Зароблена українськими підприємствами вільно конвертована валюта (ВКВ) успішно обслуговує економіки інших держав замість того, щоб поповнювати наш куцій споживчий ринок, стримувати зростання цін на ньому, сприяти появі нових технологій, бути потужним додатковим джерелом валютних кредитів банків та обслуговування валютного боргу України.

То, може, пора грюкнути кулаком? Спробуйте. Пробували, кажете (вказівки обов'язкового перерахування валютних коштів в Україну з погрозами притягнення до відповідальності відповідно до чинного законодавства)? Не виходить? Співчуваю. Тоді покажіть пряника. Теж пробували (обіцянки звільнити від валютного оподаткування кошти, що будуть перераховані в Україну із західних банків) — і теж не виходить? Більше, вже чуємо, що в Росію «тікають» гроші, чи залишаються там за поставлену українську продукцію. За даними Національного банку України, тільки за III квартал 1992 року пасивне сальдо з Росією склало 390 мільярдів карбованців. Діє й інший пряник. Наші комерційні банки виплачують на валютні депозитні вклади більший процент, ніж це роблять банки Європи чи Америки. І теж нічого з цього не виходить. І не вийде. До тих пір, доки не будуть забезпечені такі умови:

1. Буде нормальна економічна ситуація, коли валюту не треба ховати за кордоном і вигідно буде ввозити в Україну.

2. Для цивілізованих держав цього було б достатньо. Але не для нас. Ми повинні терпеливо виховати у підприємців впевненість, що вони застраховані від усякого роду несподіванок, вільно матимуть доступ до валютних коштів. Йдеться, отже, про завоювання довіри держави у господарників, яку дуже легко втратити (одним непродуманим рішенням, а, згадайте, скільки поспішних, непродуманих, суперечливих рішень щодо зовнішньоекономічної діяльності було прийнято тільки цього року. Та вже одного цього достатньо для повної відсутності довіри до держави), але яку надзвичайно важко відновити, бо це потребує значного часу. Складається враження, що наша держава вперто не хоче цього робити.

3. Зняття всякого роду бюрократичних перепон для використання зароблених підприємствами валютних цінностей (на початку), спрощення доступу суб'єктів господарювання до ВКВ (відразу в подальшому).

ФОРМУВАННЯ принципово нової валютної політики потребує переходу до вільної внутрішньої конвертованості української валюти. Давайте об'єктивно подивимося на речі. Сьогодні конвертація української валюти відбувається повним ходом. Успішно йде вона в парках, на вокзалах, стадіонах Києва, Харкова, Донецька, Одеси, Львова, інших міст. Там ви без особливих проблем обміняєте купони на долари, німецькі марки чи здійсните зворотний процес. Так от, конвертація відбувається, немає тільки конвертованості української валюти. Вона виникає тоді, коли до цього процесу залучається держава. Але сьогодні ситуація така, що вести негайно вільну внутрішню конвертованість не вдасться. (Можна обміркувати і варіант введення відразу повної конвертованості. Це допустимо за умови прийняття інших рішень, які дадуть змогу захистити вільні грошові кошти підприємств та населення від інфляції. Однак із суто психологічних причин це може викликати певний опір господарників). Першим кроком до неї має (і негайно!) стати часткова вільна внутрішня конвертованість. Для цього пропонується:

1. Заборонити ходження в обігу України будь-якої іноземної валюти (крім спеціальних зон за спеціальним дозволом Національного банку України).

2. Ввести режим, за якого всі експортери зобов'язані продавати 30 відсотків своїх валютних надходжень комерційним банкам за ринковим курсом, що склався на останніх торгах валютної біржі. (Тут можливі варіанти. Наприклад, комерційні банки здійснюють операції з валютою з граничними допустимими відхиленнями від останнього курсу валютної біржі). Для усунення можливих спекуляцій на зростанні курсів іноземних валют (сьогодні таке зростання неминуче) встановити граничний строк продажу — 10 днів з моменту надходження валюти на валютний рахунок суб'єктів господарювання (відчуваю обурення, яке виникло в господарників після перших двох пропозицій. Але наберіться терпіння дочитати до кінця).

3. Утворити міжбанківську валютну біржу, доступ до якої одержать усі комерційні банки. Ця біржа ні в якому разі не може бути структурним підрозділом Національного банку України. Торги на біржі ведуться спочатку щотижня, а в подальшому — частіше.

4. Відмінити сплату суб'єктами господарювання податку (у валюті) на валютну виручку в Державний валютний фонд. Ввести порядок, за яким усі суб'єкти господарювання — експортери української продукції — сплачують податки тільки в українській валюті по діючій ставці оподаткування прибутку. Для цього валютну виручку перераховувати в купони за курсом, що склався після останніх валютних торгів на момент зарахування валюти на рахунок підприємства.

5. Дозволити відкрити валютні міняльні контори, і приватні (слава Богу, спеціалістів цієї справи в нас не бракує) з повідомним характером реєстрації та певними курсовими обмеженнями. Сьогодні в Україні конвертуються мільярди доларів без будь-якого контролю і оподаткування. Легалізація цієї діяльності дасть додаткове (і немале) джерело надходжень до державного бюджету України (через оподаткування цієї діяльності).

6. Надати право щодо валютних операцій: громадянам без будь-яких обмежень продавати і купувати валюту (для туристичних і приватних поїздок) в межах встановлених норм (для іноземних громадян, що в'їхали в Україну, в межах сум, задекларованих під час в'їзду); підприємствам вільно продавати валюту, вільно купувати валюту за поточними валютними операціями, крім операцій, пов'язаних з переміщенням капіталу (здійснюються за спеціальним дозволом Національного банку України).

7. Заборонити проведення будь-яких бартерних операцій, потреба в яких відпадає, оскільки всі суб'єкти господарювання отримують вільний доступ до ВКВ. Завдання господарників — заробити українську валюту, за яку можна вільно придбати долари, марки, фунти стерлінгів, франки.

8. Відмінити сплату державного мита (30 відсотків — ст. 4 Закону про державне мито) за надходження валюти з-за кордону на рахунки громадян України. До недавно прийнятого хорошого рішення про право всіх громадян на відкриття валютних рахунків у банках України слід додати не менш важливе право громадян вільно, без будь-яких обмежень знімати власні валютні кошти, які знаходяться на цих рахунках.

9. Ввести систему обов'язкового зведеного інформування митницями про перетин експортною продукцією митного кордону України.

10. Включити Державний валютний фонд в склад Державного бюджету України; формувати цей фонд на новій основі — через придбання державою валютних коштів за рахунок відповідної статті витрат бюджету; щоквартально звітувати перед Верховною Радою України про розміри, рух фонду (надходження і витрати), причому як в іноземній валюті, так і в українській.

11. Заборонити придбання іноземними фізичними та юридичними особами державного майна, що підлягає приватизації, за вільно конвертовану валюту. Оплату дозволити тільки в українській валюті, яку можна купити за ВКВ на міжбанківській валютній біржі.

ЗРОБИМО коротенькі, але вкрай важливі пояснення до пропонованих рішень.

Даний комплекс заходів (він вичерпаний, і є тут паралельні варіанти) означає запуск в Україні механізму часткової внутрішньої конвертації української валюти з вільним доступом до валюти всіх суб'єктів господарювання, що ведуть імпортні чи прирівнені операції (крім руху капіталів). А чому ж не повної? Справа в тому, що ризик зміни валютних курсів (внаслідок інфляції) настільки великий, що ніякою силою не втримати «втечу» ВКВ з України. Сьогодні ви продали долари по курсу 500 купонів, а через місяць вам потрібно імпортувати сировину, але купувати долари вже доведеться по 700 купонів. Не допоможе в цій ситуації ніякий валютний стабілізаційний фонд — він дуже швидко «з'їсться». А це означає, що часткова конвертація ведеться не за фіксованим, а плаваючим курсом. Ну і є для такого рішення ще маленька «дрібниця»: валютного стабілізаційного фонду у нас просто немає, його доведеться тільки творити — позичати чи формувати комбінованим курсом.

Рішення про обов'язковий продаж експортерами 30 відсотків валютної виручки (воно не стосується, як і передбачено відповідним Законом, підприємств з іноземними інвестиціями. Це важливий момент копіткої і тривалої роботи виховання, відновлення довір'я до держави) тільки формально є обов'язковим. Такий продаж можна було б зробити добровільним: суб'єктам господарювання треба платити заробітну плату, купляти в Україні сировину, матеріали, комплектуючі. А зробити це можна тільки в українській валюті, оскільки обіг ВКВ заборонено. До речі, це стосується і підприємств з іноземними інвестиціями. І тим доведеться це робити, тільки добровільно, оскільки вони теж здійснюють витрати в Україні (зарплата, податки тощо). Обов'язковість продажу ВКВ в даному випадку потрібна для одного — забезпечити більш-менш стабільні надходження валюти на міжбанківську валютну біржу з тим, щоб уникнути великої спекуляції на «грі» курсу. Переконаний, що в таких умовах багато наших фірм продаватиме більш ніж 30 відсотків валюти.

ОСОБЛИВИХ пояснень потребує новий підхід до формування Державного валютного фонду.

Одного разу нам, депутатам, уряд мав «необережність» подати разом з одним з варіантів бюджету України розрахунки до нього (хоча й неповні і в урізаному вигляді). Навіть поверхового аналізу для економіста було достатньо, щоб виявити чимало надзвичайно цікавих моментів і поставити декілька неминучих запитань. У доходній частині бюджету України є стаття (надходження від застосування спеціального курсу карбованця (обмін валюти. На цей рік по ній відбито надходження у бюджет коштів на суму 24 мільярди карбованців.

Питання перше. Для того, щоб щось продавати, треба його насамперед мати. Але ніде в бюджеті ви не знайдете статті про надходження валютних коштів до бюджету. Звідки ж вони беруться, падають з неба? З розрахунків до бюджету стає видно, що йдеться про надходження коштів, що будуть виділятися з Державного валютного фонду госпрозрахунковим підприємствам, організаціям для централізованих імпортних закупівель.

Питання друге. Держава встановила валютний податок (діє відповідна Постанова Верховної Ради України), враховує сплачений валютний податок, коли оподатковує доход суб'єктів господарювання (він знімається з доходу), отже, бюджет втрачає, а в бюджеті про рух валютних цінностей держави — ні рядка. Як могло трапитись, що в головному фінансовому плані держави (бюджеті) не відбито руху (надходження й витрати) значної частини централізованих державних коштів?

Питання третє. Хто встановив курс продажу валюти в розмірі 20 крб. за долар (?!), хто і за яким принципом здійснює розрахунки валютних коштів між суб'єктами господарювання?

Питання четверте. Хто в нашій державі знає, що таке Державний валютний фонд, хто ним розпоряджається, хто приймає рішення по ньому? Особисто в мене немає про це абсолютно ніякого уявлення.

Питань можна задавати багато. Важливіше зробити так, щоб більше подібних запитань не виникало. Тому й пропонується обов'язкове включення руху Державного валютного фонду в склад державного бюджету України. У зв'язку з цим у витратній частині мають з'явитися статті «кошти на утворення Державного валютного фонду», «обслуговування державного зовнішнього боргу». Доцільність відображення в доходній частині статті «Надходження від продажу валюти» потребує додаткового серйозного обгрунтування, оскільки є тут елементи, пов'язані з придбанням соціально надзвичайно важливих імпортних товарів, скажімо, медикаментів. Однак не можна заплющувати очі й на те, що за існуючої системи адміністративного розподілу валютних коштів держави нам замість вкрай необхідних гостродефіцитних медикаментів надходять, наприклад, лейкопластирі для виведення мозолів на ногах.

ЗВІДКИ в бюджеті візьмуться кошти для придбання ВКВ? По-перше, відповідно до ст. 3 Закону України про оподаткування доходів підприємств і організацій доход суб'єкта підприємницької діяльності зменшується на суму валютних надходжень, з яких сплачено податок на валютну виручку. У зв'язку з відміною сплати валютного податку відповідна сума бюджетних витрат вивільняється. **По-друге,** до бюджету надійдуть додаткові суми від участі у приватизації іноземних фізичних та юридичних осіб, які останні отримають від продажу ВКВ. Може виникнути запитання: чому не продавати за ВКВ, а останню відразу перераховувати в бюджет. Відповідь проста: ми повинні піднімати престиж української валюти, а не американського долара.

Отже, дорога наша державо, йди на валютну біржу і купляй для себе на рівних правах з іншими валюту. Тільки зважено підходь до цього, особливо в період разових великих продаж валюти іноземними фірмами для придбання майна, що приватизується. Саме в цей час держава (Мінфін від її імені) повинна вести найбільші закупівлі з тим, щоб у таких випадках не виникло неконтрольованого різкого падіння курсу ВКВ і «підрізались» корені можливих у зв'язку з цим валютних спекуляцій, зловживань.

Частина утвореного за рахунок бюджетних коштів Державного валютного фонду передається Національному банкові України для формування валютного стабілізаційного фонду. Ця частка може бути різко збільшена, якби вдалося терміново провести переговори з кредиторами України про відтермінування сплати державного валютного боргу на один рік. З'являється надія в умовах прийняття (а головне, реалізації) антиінфляційної програми на одержання валютного стабілізаційного фонду від Міжнародного валютного фонду. Сьогодні він нам нічого не дає. І правильно робить. З суто економічних міркувань, якби рішення ухвалював особисто, то не дав би Україні ні долара. Під що? Під програму посилення інфляції, переведення інфляції в гіперінфляцію?

Таким чином, на валютному ринку України від імені держави виступають два суб'єкти: уряд і Національний банк України, але з принципово різними завданнями. Уряд виступає на ньому як покупець для придбання ВКВ для державних потреб. Національний банк здійснює на ньому операції купівлі-продажу валюти. На перших порах його завдання полягає не в тому, щоб стабілізувати курс української валюти, а не допустити різних, стихійних коливань курсу. Це зумовлено високими темпами інфляції і дуже мізерними спочатку розмірами стабілізаційного фонду. Стратегічне завдання стабілізації курсу виникне на першому плані, коли буде подавлено інфляцію і буде створено достатній розмір валютного стабілізаційного фонду. Але оскільки від імені держави на валютному ринку виступає два суб'єкти (причому досить потужні), це вимагатиме обов'язкового погодження координації їхніх дій.

ЯКІ очікувані наслідки пропонованих рішень?

По-перше, неминуче досить значне негайне зниження курсу ВКВ (думаю, причини цього очевидні, тому не стану їх ще раз пояснювати).

По-друге, припиняються валютні спекуляції в результаті «гри» на різних валютних курсах та інші валютні зловживання.

По-третє, бюджет отримує додаткові кошти внаслідок узаконення, а отже, і оподаткування валютних операцій.

По-четверте, поступово почнуть реемігрувати, повертатися валютні кошти в Україну.

По-п'яте, реалізація антиінфляційних заходів (про них мова в попередніх розмовах і завершиться в наступних) разом з тим, що сама часткова внутрішня конвертованість є дуже важливим стабілізаційним, антиінфляційним чинником, створює передумови до повної внутрішньої конвертованості — першого важливого кроку вільної конвертованості української валюти.

По-шосте, різко спрощується зовнішньоекономічна діяльність, відпадає технічно дуже складна й економічно невигідна державі проблема бартеру, створюються нормальні умови для діяльності іноземних інвесторів, до інвестицій в Україну (немає проблеми репатріації прибутків. А з часом, з наростанням довіри до нашої держави прибутки іноземних фірм все більше залишатимуться в Україні для реінвестицій).

По-сьоме, дуже високий на перших порах курс ВКВ робить вигідним приплив валюти в Україну. А йде він двома головними каналами: надходження від експорту та іноземні інвестиції. В цих умовах немає потреби особливого спеціального захисту вітчизняних товаровиробників, їх захищатиме високий курс валюти, що робить дуже вигідним експорт і пригнічує імпорт (крім інвестицій, щодо них, то якраз навпаки). Ситуація зміниться, як тільки зростуть надходження ВКВ в Україну. Збільшення пропозиції ВКВ приведе до відносного, а з часом і абсолютного зниження її курсу. Зміниться ситуація щодо експорту та імпорту. Перший стане економічно менш вигідним, зросте вигідність останнього. Держава не повинна (не має права!) проспати цього моменту (є тут і інші потрібні рішення, про які піде мова в наступних матеріалах). Справа в тому, що більшість наших товаровиробників не в змозі конкурувати зі світовими «акулами» (ні за ціною ні за якістю). Ми не повинні допустити витіснення вітчизняних товаровиробників з українського ринку, їх придушення. Потрібна, отже, система відомих протекціоністських захисних заходів. Разом з тим, не слід ховати в шкаралупу вітчизняних товаровиробників, усувати їх від конкуренції з іноземними фірмами. Інакше ми ніколи не станемо в ряд цивілізованих розвинутих держав, не зможемо інтегруватись у світову економіку, а будемо приречені на животіння.

На завершення вважаю необхідним звернути увагу фахівців, що деякі важливі моменти, які стосуються предмету розмови, випущено. Сподіваюсь також на конструктивні доповнення щодо розв'язання розглянутих проблем.

Віктор ПИНЗЕНИК,
віце-прем'єр-міністр з питань економічної реформи, міністр економіки.

НЕ ТАКИЙ СТРАШНИЙ ФОНД, ЯК ЙОГО МАЛЮЮТЬ

Нещодавно у Вашингтоні відбулася щорічна зустріч міністрів фінансів і голів центральних банків країн, що входять до Міжнародного валютного фонду. Україна вперше після вступу до нього направила для участі в ній свою представницьку делегацію, до складу якої входив голова правління НБУ, керуючий від України у Світовому банку реконструкції та розвитку В. Гетьман. З проханням розповісти про підсумки сесії МВФ до нього звернувся наш кореспондент.

— Вадиме Петровичу, частина наших читачів, напевно, ще не повною мірою знає про діяльність МВФ. Дайте, будь ласка, стислу характеристику цієї організації.

— Через два роки фонд святкуватиме свій піввіковий ювілей. Його штат нараховує 1600 працівників — фахівців високого класу. Капітал фонду нині становить 120 мільярдів доларів. За деякими даними, незабаром він сягне 180 мільярдів. Головним акціонером МВФ є США: їх внесок становить 19,62 відсотка (для порівняння: другими за величиною є внески Німеччини та Японії — по 6,1 відсотка). «Вага» голосів залежить від суми внеску в бюджет організації. Якщо раніше МВФ звинувачували в тому, що його політика є причиною заколотів, голоду, кровопролиття, то тепер залізна економічна дисципліна, що її запропонував фонд, розглядається в усьому світі як чудодійний засіб. Серед досягнень фонду — швидке приборкання інфляції в Болівії, де вона сягала щорічно 50 тисяч відсотків, відновлення південнокорейської, мексиканської, аргентинської економік та багато інших.

Сьогодні рішення МВФ впливають на долю багатьох людей на планеті — більш як 170 держав за власним бажанням перебувають в сфері його впливу і понад 50 з них виконують програми фонду. Позики від МВФ іноді одержують країни, яким відмовили інші кредитори. Але, надаючи кредити, фонд ніколи не поступається в головному: він завжди має право гарантувати свої капіталовкладення, вимагаючи проведення твердого економічного курсу.

— Частина політиків і деякі засоби масової інформації заперечують проти одержання позик у МВФ, вважаючи, що фонд своїми умовами надання позик має намір поставити Україну на коліна.

— Як неодноразово переконувалися члени нашої делегації, ці припущення не мають під собою підстав. Звичайно, залежність від МВФ відчувається. Але, як вважають компетентні особи, залежність від залежності різниться. Без додержання прийнятих у світовому співтоваристві правил економічного співробітництва будь-яка держава потрапить в ізоляцію і в остаточному підсумку буде відкинута на узбіччя цивілізації. Інша справа, що діячі МВФ, виставляючи перед нами певні умови, не знають повністю конкретних умов нашого життя, нашої економічної ситуації, яка потребує не так універсальних рецептів, скільки індивідуальних підходів. Тому наше завдання ми вбачали в тому, щоб відстояти свою точку зору, розповісти про наші можливості. З повною відповідальністю можу заявити: в ході переговорів стало очевидно, що ні про яку упередженість МВФ щодо України говорити не можна. Один з найпереконливіших доказів цього — поступове, неухильне просування обох сторін до обопільної згоди, яка виникла у процесі переговорів на сесії МВФ.

— Які ж результати роботи делегації України на сесії МВФ?

— У підготовці документів була використана пропозиція Національного банку України про необхідність приділення більшої уваги з боку МВФ до створення в державах СНД системи взаємних розрахунків (платіжний союз), а також стабілізаційних фондів не тільки для рубля, а й для валют інших країн СНД.

Обговорювалось надання Україні найближчим часом таких позик Світового банку: реабілітаційної позики — на фінансування імпорту найважливіших товарів на суму 350 мільйонів доларів (конкретний перелік таких товарів повинен бути підготовлений і погоджений з місією Світового банку); позики в розмірі 30—40 мільйонів доларів для технічного й методичного переоснащення державних установ (банківський та фінансовий сектори, статистика, розвиток підприємства, сільське господарство, приватизація тощо); фінансові підтримки (1 мільйон доларів) для створення робочої групи висококваліфікованих фахівців у складі Кабінету міністрів України для координації роботи з МВФ та Світовим банком.

— За яких умов нам будуть надані ці позики?

— В першу чергу умови стосуються реабілітаційної позики. Її надання пов'язане з розробкою стабілізаційної програми та програми структурної перебудови економіки України і погодження цих програм з МВФ. Це дасть змогу щорічно отримувати від Світового банку позики в розмірі 800 мільйонів доларів. Ми поінформували керівництво МВФ і Світового банку, що основні положення такої програми вже підготовлені й запросили експертів взяти активну участь у заключному етапі цієї роботи разом з українською стороною.

— Які ще угоди і домовленості мали місце?

— Ми вважаємо, що значним здобутком перебування нашої делегації в США є встановлення особистих стосунків з керівниками МВФ та Світового банку, з представниками провідних фінансових і ділових кіл світу, широке висвітлення позиції України з найважливіших питань. Безперечно, це допоможе Україні швидше увійти в міжнародну фінансову й банківську системи, отримати необхідну допомогу в проведенні економічних реформ і перебудові нашої економіки.

Зокрема, ми мали зустрічі з керівниками міністерств фінансів, центральних банків США, Великобританії, Канади, Нідерландів, Польщі, Ізраїлю, Кіпру, Президентом Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР). Обговорили основні напрями гуманітарної допомоги, яку нам обіцяють надати США (детальне обговорення буде найближчим часом продовжене). Із задоволенням ми зустріли повідомлення ЄБРР про створення спеціального фонду ризику для фінансування проектів з конверсії військово-промислового комплексу, що надзвичайно актуально для України. Представники МВФ після ознайомлення з проектом Закону України про валютне регулювання (його внесено на розгляд Верховної Ради України) пообіцяли підтримати заходи НБУ щодо впорядкування валютного регулювання в країні. Підписані документи про відкриття відповідних кореспондентських рахунків у Федеральному резервному банку (Нью-Йорк) та Ріггс банку (Вашингтон). Досягнуто домовленості з Національним банком Польщі про співробітництво в різних галузях тощо.

— Ви тільки-но повернулися з Лондона, де брали участь у засіданні Ради Директорів ЄБРР. Розкажіть, будь ласка, які питання там обговорювались?

— Ще на сесії МВФ міністра фінансів України Г. П'ятаченка і мене запросили на це засідання. Тут ми обговорювали стратегію ЄБРР щодо України. На засіданні ми зробили доповідь про стан економіки України, виходячи з розробленої ЄБРР стратегії намітили шляхи нашого співробітництва з банком. Зокрема, обговорили можливості фінансування цим банком окремих пріоритетних проектів, а саме по конверсії, в сільському господарстві, приватизації, транспорті і телекомунікації, охороні навколишнього середовища. Детально обговорили умови практичної реалізації проектів. Вже найближчим часом до Києва прибуде робоча група експертів ЄБРР для погодження з відповідними організаціями проекту будівництва сучасного, екологічно чистого комплексу для спалювання сміття та інших відходів. Тож перспективи співробітництва надають впевненості, попереду — велика робота.

Точка зору

ЯДЕРНИЙ ЩИТ УКРАЇНИ:

МІЛЬЯРДНІ ПРИБУТКИ ЧИ ШЛЯХ ДО СУМИ?

Нині багато хто аналізує наслідки, які матиме Україна, якщо відмовиться від негайного проголошення свого без'ядерного статусу. Питання це, безумовно, надзвичайно складне і грунтовний його аналіз виходить далеко за рамки газетних публікацій. Автор статті торкається цієї теми з двох причин. По-перше, хотілося б стимулювати дискусію фахівців — юристів, політиків, військових, учених, промисловців. По-друге, це питання є настільки важливим для України, що вирішуватись воно має лише за умови повного розуміння суспільством всіх «за» і «проти».

ОТЖЕ, Україна вивезла оперативно-тактичну ядерну зброю в Росію. В 1990 році можливості тодішнього СРСР по демонтажу ядерної зброї оцінювались приблизно у 2000 боєголовок на рік. Офіційні цифри ніколи не публікувались, але подібні цифри брались до уваги під час визначення строків виконання угод про скорочення ядерних озброєнь. Протягом 1991-го — першої половини 1992 року багато тактичної ядерної зброї вивезли в Росію з держав колишнього СРСР для подальшого знищення. Точні цифри знову ж таки не публікувались, але йдеться про тисячі і тисячі ядерних боєголовок. Загальна кількість тактичних зарядів СРСР становила у 1991 році близько 12 тисяч, і за специфікою цю зброю розмістили в групах військ, ближчих до кордону, округах та на флотах. Знищення такої величезної кількості зарядів навіть у спокійніші часи вимагало б кількох років, а в нинішній економічній ситуації Росія навряд чи зможе підтримати потужності для демонтажу боєголовок навіть на рівні 1990 року, не кажучи про нинішні потреби. Цей факт, до речі, визнаний як російським урядом, так і західними експертами. Підтвердженням цього є переговори про надання Росії фінансової та технічної допомоги на створення додаткових потужностей для знищення ядерних зарядів.

Україна намагалася звернути увагу на той факт, що ядерна зброя вивозиться в Росію, але не знищується там. Оголосивши про тимчасове припинення вивозу зброї в Росію, Президент України просто виконував свій обов'язок. Нам невідомий зміст розмов і переговорів, які стали наслідком цього рішення. Але фактично Україна під величезним міжнародним тиском змушена була без будь-яких оголошених гарантій і за відсутності будь-якого міжнародного контролю просто віддати тактичну ядерну зброю державі, від якої виходить головна зовнішня загроза державності України.

Питання контролю за ядерним роззброєнням настільки складні, що СРСР і США потрібні були десятки років для їх вирішення. Звичайно, розпад СРСР набагато ускладнив ці проблеми, але те, що відбувається тепер, є типовою спробою влити нове вино в старі міхи. Розв'язання цих проблем попередніми учасниками переговорного процесу на старих засадах означає для України неможливість участі в контролі за знищенням ядерних боєголовок, що знаходяться нині на її території. Саме це і викликає стурбованість України і нею пропонується нова міжнародно-правова основа для вирішення цієї проблеми. Позиція ця випливає з духу і букви всіх рішень Верховної Ради України з цього питання, а саме:

З Декларації про державний суверенітет України. Розділ IX. Зовнішня і внутрішня безпека:

«1. Українська РСР урочисто проголошує про свій намір стати в майбутньому постійно нейтральною державою, яка не бере участі у військових блоках і дотримується трьох неядерних принципів: не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї».

Із Заяви Верховної Ради про без'ядерний статус України від 24 жовтня 1991 року:

«Україна проводитиме політику, спрямовану на повне знищення ядерної зброї та компонентів їх базування, що розташовані на території Української держави.

Вона має намір зробити це у мінімальні строки, виходячи з правових, технічних, фінансових, організаційних та інших можливостей, з належним гарантуванням екологічної безпеки».

Із заяви Верховної Ради України з приводу укладення Україною угоди про співдружність незалежних держав від 20 грудня 1991 року:

«8. Україна прагнутиме набути статусу без'ядерної держави шляхом знищення усіх ядерних арсеналів під ефективним міжнародним контролем і на підставі Декларації про державний суверенітет України не входитиме до військових блоків».

І далі:

«13. Викладене в пунктах 1—13 цієї заяви є офіційним тлумаченням Мінської угоди, обов'язковим для виконання Президентом України, Прем'єр-міністром України та іншими структурними ланками виконавчої влади».

Щодо демонтажу боєголовок лише на російських заводах, то можна нагадати такий факт. Восени 1991 року, коли СРСР уже доживав останні дні, експерти у США обговорювали можливість двоетапного варіанту роззброєння. На першому етапі пропонувалося ліквідувати на місцях дислокації можливість ланцюгової реакції, використавши систему захисту від несанкціонованого запуску (наприклад, змінивши форму ядерного заряду). Ліквідація самих боєголовок з метою контролю за ядерними матеріалами і технологіями планувалася на другому етапі. Реалізуючи такий підхід, можна під міжнародним контролем на території України і за її участі фактично ліквідувати ядерну загрозу, а ліквідацію власне боєголовок справді відкласти до появи потрібних технологій. Створення таких технологій і контроль за ними можуть стати предметом міжнародних консультацій і переговорів. Принаймні, цей підхід вартий обговорення як з боку технічних експертів, так і дипломатів.

І, нарешті, вартим докладнішого розгляду є економічний бік справи. На території України знаходяться 120 ракет типу СС-19 (по 6 боєголовок кожна) та 56 ракет СС-24 (по 10 боєголовок), тобто разом 1280 боєголовок. У газеті «Вашингтон пост» від 2 вересня надрукована стаття Гілберта Брауна «З ядерних мечей на ядерні орала», в якій автор наводить деякі економічні розрахунки стосовно програми знищення ядерної зброї в США. Так, від демонтажу близько 6000 американських боєголовок отримають приблизно 5 тисяч тонн ядерного палива, вартість якого складе приблизно 50 мільярдів доларів. На думку американських експертів, «збіднення» високозбагаченого урану коштуватиме зовсім недорого, тому вартість ядерного палива, яке можуть отримати внаслідок демонтажу ядерних боєголовок, розташованих на території України, може досягти 8—10 мільярдів доларів, якщо лічити пропорційно.

Але в США співвідношення урану та плутонію, накопичених в ядерних зарядах, становить 5 до 1, а в колишньому СРСР, на думку американських експертів, досягає 10 до 1, тобто оцінку вартості ядерних матеріалів варто подвоїти — і вона може скласти 20 мільярдів доларів. А ще варто врахувати те, що власного виробництва ядерного палива Україна не має і завозить його з Росії, а АЕС минулої зими виробляли до 30 відсотків усієї електроенергії. Можна по-різному ставитись до АЕС, але від фактів подітись нікуди — ядерні реактори в Україні дають значну частину електроенергії і ніякої економічної можливості їх негайної зупинки немає. Для реакторів потрібне паливо, яким є збагачена уранова руда. В Україні обладнання для такого збагачення немає. Уранова руда, що видобувається в Жовтих Водах, попередньо збагачується до концентрації 0,7 відсотка і відправляється потім в Росію для подальшої переробки. Туди ж відправляються для переробки і відпрацьовані ядерні матеріали. Збагачення урану — дуже дорогий процес, хоча точні цифри — таємниця в цілому світі. Саме існування АЕС можливе лише в умовах покриття державою витрат на збагачення урану та переробку ядерних відходів. Ці операції здійснюються лише на державних заводах і за рахунок платників податків. Немає ніяких сумнівів, що Росія буде по-новому здійснювати свою політику в цій галузі і не доплачуватиме за українську ядерну енергетику. Якою тоді стане собівартість ядерної енергетики і скільки коштуватиме відправка відходів на переробку, точно сказати важко, але йдеться про сотні мільйонів доларів на рік. Для завантаження реакторів типу РБМК потрібно майже три з половиною тонни палива, тобто завантаження всіх 14 діючих ядерних реакторів в Україні не потребуватиме більше 45—50 тонн палива на рік. Про якісь світові ціни на збагачений уран говорити важко, бо така торгівля жорстко контролюється і субсидується спеціальними урядовими агентствами. Але якщо взяти за орієнтир оцінки вартості угоди на поставку в США з Росії 500 тонн уранового палива, отриманого від демонтажу ядерних зарядів, то імпорт ядерного палива коштуватиме не менше 300—350 мільйонів доларів на рік. Чому ж Україна має віддавати комусь якнайшвидше уран, а потім його ж імпортувати, щоб не зупиняти електростанцій?

Україна також може продати частину ядерного палива, щоб закупити технологію переробки ядерних відходів і радіоактивних матеріалів. Чорнобиль залишив величезну кількість радіоактивного сміття, яке сьогодні зберігається у тимчасових «похованнях» і створює величезну загрозу для всього живого. Без власних потужностей переробки радіоактивних матеріалів вирішити цю проблему неможливо. Чорнобиль — це справді планетарна катастрофа, але ніхто, крім Української держави, не буде долати її наслідків. Та і який уряд зголоситься забрати це радіоактивне сміття чи навіть дозволить його транспортування через свою територію? Щодо допомоги світового співтовариства, то вона має поки що гуманітарний характер, а до створеного спеціального Фонду ООН ніяких значних внесків не надійшло.

Варто врахувати і те, що реактори типу РБМК на Чорнобильській АЕС будувалися так швидко, що проектанти «не встигли» розробити технологію переробки відпрацьованого палива і вже протягом 15 років це паливо «тимчасово» зберігається на майданчику АЕС. Викликає велике занепокоєння і ситуація з переробкою відпрацьованого палива з реакторів інших типів, яке тепер звозиться для переробки в Росію. Взагалі, ми маємо парадоксальну економічну ситуацію, коли Україна має великі поклади урану і не в змозі забезпечити себе паливом для АЕС.

За оцінками вчених, вартість обладнання переробки ядерних відходів може скласти 3—4 мільярди доларів, вартість виробництва ядерного пального для АЕС — 1 мільярд доларів. Таким чином Україна має можливість придбати потрібне обладнання за рахунок коштів, отриманих від продажу частини урану, вирішивши, хоча б частково, проблеми своєї ядерної енергетики.

Тепер про ядерний щит. Дослідницькі і проектні роботи для виготовлення ядерної зброї — це науково-дослідні інститути експериментальної фізики (Арзамас-16) та ВНДІ технічної фізики (Челябінськ-70). Обидва — в Росії. Спеціальні реактори і обладнання для виробництва ядерних матеріалів (плутонію, збагаченого урану, тритію, літію-6) знаходяться в Росії. В Україні та Вірменії вироблялась лише певна кількість дейтерію — важкої води.

Виробництво ядерних компонентів — металічних зарядів точної форми (плутонієвих, уранових), виробництво і заповнення тритієм компонентів водневих бомб, виробництво літієво-дейтерієвих компонентів для термоядерних зарядів — усе це повністю знаходиться на території Росії.

Складання ядерної зброї також здійснюється тільки на території Росії, там же проводяться всі регламентні роботи, пов'язані з її демонтажем, виробництво спеціальних неядерних компонентів — детонаторів, генераторів нейтронів, спеціальних вибухових речовин, електронних схем, кодованих пристроїв, що убезпечують від несанкціонованого використання.

Але ядерна зброя — це не лише боєголовки та ракети. В ядерному комплексі важливу роль відіграють засоби зв'язку, управління, контролю та раннього попередження. Стратегічні ракети в шахтах чогось варті тільки тоді, якщо їх можна запустити раніше, ніж по них буде завдано удару. Тобто потрібна система раннього попередження, яка тепер складається з двох компонентів — супутників-шпигунів та наземних радарів. Виготовляються ці супутники, здатні вловлювати інфрачервоне випромінювання від працюючого двигуна ракети на старті, тільки в Росії і там же, на космодромі Плесецьк, здійснюються їх запуски. На Україні (в Мукачевому та Миколаєві) знаходяться лише радари. Всі командні пункти та командні пости, які отримують та обробляють інформацію від цих супутників та радарів, знаходяться в Підмосков'ї. Наземні командні пости, бази для командних постів на літаках, командні пости в спеціальних поїздах, спеціальний зв'язок для ядерних сил, зокрема наземні станції супутникового зв'язку та передавальні антени надвисокої частоти для передачі команд на підводні човни, також знаходяться в Російській Федерації. Для ядерної зброї потрібні спеціальні знання про кодування інформації, геодезична інформація та гравітаційні карти для наведення ракет — усе це також зосереджено в Росії.

Простий перелік складових комплексу, створеного ціною величезних витрат людських і природних ресурсів, півстолітніми зусиллями всієї величезної імперії, говорить про неможливість створення чогось подібного в Україні. Розпад СРСР створив ситуацію, коли фрагменти ядерного комплексу виявилися розкиданими в незалежних державах, головним чином в Росії. Україна ж має потужності для виробництва ракет-носіїв, і конверсія цих заводів, нерозповсюдження ракетних озброєнь можуть і повинні стати предметом переговорів усіх зацікавлених сторін.

Але головною їх темою має стати поступова ліквідація ядерної зброї під міжнародним контролем. Як повноправний учасник переговорів з ядерного роззброєння, Україна зможе гарантувати ядерну безпеку своїх партнерів і водночас забезпечити потреби власної безпеки.

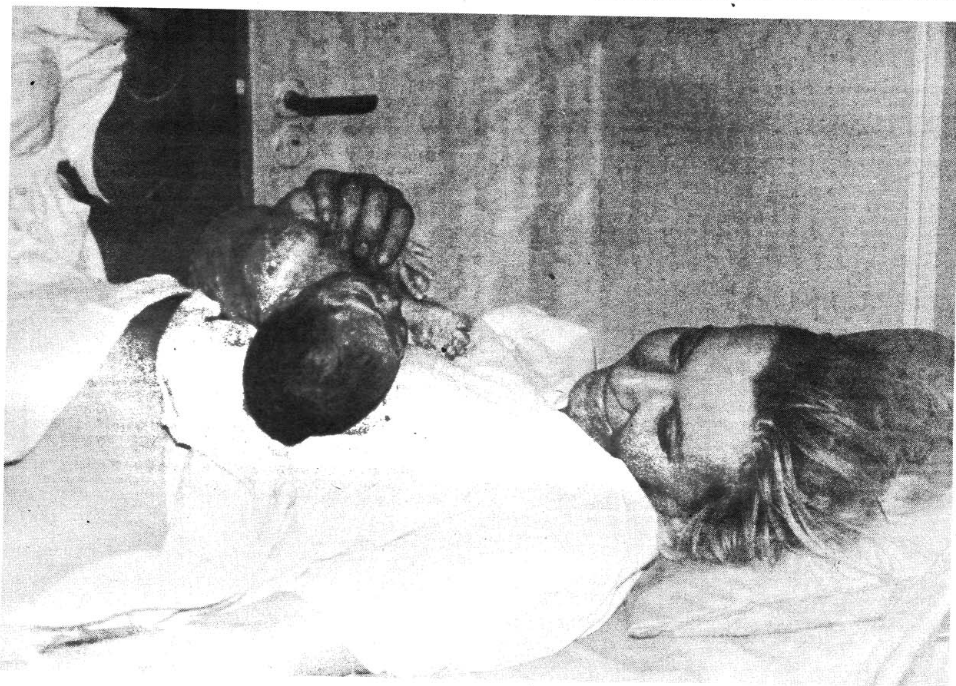
Юрій РУБАН.

ЛЮДИНА НАРОДИЛАСЯ!

Наприкінці минулого року серед соціологів спостерігалася фінальна сцена з «Ревізора»: ми почали рідше народжуватися і більше помирати. Серед безлічі причин не останнє місце за безсиллям нашої медицини контролювати, підтримувати, зміцнювати здоров'я людини на належному, за західними мірками, рівні. Ось і матір'ю здорової дитини стати вже проблема. Не скрізь, звичайно. У акушерському відділенні пологового будинку Печерського району Києва, яке очолює Людмила Прокопенко, народжуваність не скорочується, бо лікування, догляд за пацієнтками, умови для медперсоналу і хворих аж ніяк не типові для загальнодержавних, середньостатистичних. І це чудово, бо народження нової людини — подія неординарна, особлива, ні з чим незрівнянна: людина ж бо народилася!

Тому ми прийшли сюди, щоб захопити цю чудову мить, показати її читачеві й вигукнути: «Будь здоровим і сильним! Будь чесним і справедливим! Будь вільним і щасливим!».

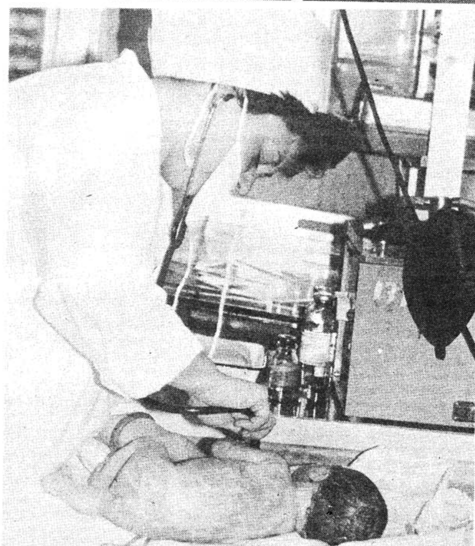
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Експрес-інформація

У РОЛІ БУФЕРА

Тривають порушення угоди про припинення вогню між осетинами та інгушами в Північній Осетії. У районі міста Владикавказ останніми днями лунає артилерійська канонада. Тим часом війська Російської Федерації зайняли позицію між формуванням осетинів та інгушів. Вони мають наказ розвести ворогуючі сторони та витіснити із зони конфлікту всі озброєні угруповання. Російські військові згідно з іще одним наказом мають право відкривати нищівний вогонь в разі нападу на них. Конфедерація горських народів Кавказу розповсюдила спеціальну заяву, в якій висловила рішучий намір покласти край конфлікту, не підтримуючи жодної із сторін. З цією метою до Північної Осетії виїхали представники Конфедерації.

ДОБИТИСЯ ПЕРЕМИР'Я

в Анголі вдалося керівництву ООН. За словами представника генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, відповідна угода мала набрати чинності вчора на всій території країни. Як повідомляють кореспонденти й дипломати, бої в столиці Луанді припинилися перед початком перемир'я. ООН висунула також вимогу звільнити всіх іноземців, що їх утримують ворогуючі сторони.

І ОПОЗИЦІЯ ВОЮВАТИМЕ

Переговори з лідерами грузинської опозиції провів державний міністр Грузії з питань Абхазії Хаіндрава. Сторони домовилися про спільні дії проти абхазьких озброєних формувань.

Тим часом грузинські війська знову піддали артилерійському обстрілу сейсмічну станцію в Ешерах, яку охороняють російські десантники. А абхазька сторона обстріляла з мінометів Сухумі. Є вбиті й поранені.

Надійшло повідомлення, що перше засідання новообраного грузинського парламенту, яке мало відбутися вчора, перенесено на 4 листопада. На ньому приведуть до присяги Голову Верховної Ради Грузії Шеварднадзе. Також передбачається, що на першому засіданні парламенту піде у відставку уряд республіки.

ВИСТУПИЛИ ПРОТИ ПОДІЛУ

Найзапекліші за останні три тижні бої між сербськими й мусульманськими формуваннями розгорнулися цими днями в Сараєві. Тим часом у Загребі відбулася зустріч лідерів Боснії і Герцеговини Ізетбеговича і Хорватії Туджмана. Керівники двох республік заявили про намір припинити сутички між мусульманами й хорватами в Боснії, зазначивши, що винуватць кровопролиття буде покарано. Ізетбегович і Туджман також різко засудили лідерів боснійських сербів, які підтвердили, що хочуть поділити Боснію за національною ознакою та об'єднати всі контрольовані сербами території в Боснії та Хорватії під егідою сербів.

БЕЗ ХЛІБА І БЕЗ ПРЕЗИДЕНТА

Не покращується складне економічне становище в Кулябській та Курган-Тюбинській областях Таджикистану. Через нестачу пального селяни не можуть збирати врожай. Різко погіршилося забезпечення населення продовольством. Схожа ситуація склалася і в столиці республіки. Люди стоять у черзі за хлібом по кілька годин. Значно зросли ціни на ринках.

Комітет конституційного нагляду Таджикистану виступив із зверненням, в якому нагадав, що згідно з Конституцією республіки встановлено тримісячний термін для виборів Президента. Тому необхідно за час, що залишився, вирішити питання про ці вибори на сесії парламенту. Водночас стало відомо, що народні збори і сесію Верховної Ради Таджикистану, намічені на 4—5 листопада, перенесено на прохання керівників країн СНД.

ДІАЛОГ ПІД ЗАГРОЗОЮ

Уряд Південної Кореї готовий до того, що північнокорейське керівництво припинить двосторонні переговори через суперечки з питань військових навчань. Таку заяву зробив глава кабінету міністрів Південної Кореї. Напередодні його північнокорейський колега загрожував бойкотом майбутніх двосторонніх переговорів, якщо Сеул не відмінить заплановані на цей тиждень спільні з військами США маневри.

РЕЗЕРВНИЙ ЗАПАС

основних продуктів харчування вирішив створити мер Москви Лужков. Він складатиметься з 5 тисяч тонн сухого молока, 7 тисяч тонн борошна і 20 тисяч тонн м'яса.

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ

між міністром сільського господарства Сполучених Штатів Америки Медіганом і головою сільськогосподарської комісії ЄС Макшарі. Сторони обговорили спірні питання взаємної торгівлі продукцією фермерів. Як заявив представник Медігана, американці погодилися на цей раунд переговорів, сподіваючись, що ЄС подасть нові пропозиції щодо зменшення субсидування сільського господарства в Європі. В такий спосіб США хочуть покращити конкурентоспроможність своєї продукції на світових ринках.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

РИЗИКУЄ ПЕРЕДУСІМ ПІДПРИЄМЕЦЬ

Як уже повідомлялося, в Києві перебувала делегація нідерландських бізнесменів на чолі із заступником міністра економіки та зовнішньої торгівлі Королівства Нідерландів Франсом ЕНГЕРІНГОМ. Глава делегації люб'язно погодився відповісти на запитання кореспондента «Голосу України».

Підсумки

— Пане Енгерінг, які конкретні результати переговорів, проведених вами у Києві?

— Ми підписали з українськими колегами дві угоди. Перша стосується захисту інвестицій і є дуже важливою для розвитку україно-нідерландського співробітництва. Друга — про подання Нідерландами технічної допомоги вашій країні. Ми також фінансуватимемо два важливі спільні проекти. Один з них здійснюватиметься у Львові і охоплюватиме виробництво, зберігання і переробку продукції сільського господарства. Другий у Запоріжжі — розрахований на галузь енергетики. Він тісно пов'язаний із захистом навколишнього середовища. Представники нідерландського і українського урядів домовилися, що будуть діяти щодо цих програм дуже конкретно і не обмежуватися колом теоретичних розробок.

— Чим викликаний приїзд в Україну такої великої делегації нідерландських підприємців?

— До Києва прибули представники 60 нідерландських підприємств. Частина з них займається торговою діяльністю і шукає в Україні можливості співробітництва у цій сфері. Інші бізнесмени мають намір зайнятися виробництвом продукції у вашій країні через створення спільних підприємств. Ми можемо сказати, що це своєрідний тиждень Нідерландів в Україні. Але при тому хочу зазначити: ми, нідерландці, працюємо так, що цей тиждень залишиться не тільки в пам'яті — почнеться конкретна розробка досягнутих домовленостей.

— Пане Енгерінг, відомо, що, вкладаючи гроші в якусь справу, люди ризикують. Чи надійно будуть захищені інвестиції нідерландських бізнесменів?

— Нині є два способи їх захисту. Якщо український уряд захотів би ці інвестиції націоналізувати, то він повинен був би компенсувати затрати нідерландських підприємців. Коли ж між українським урядом і нідерландськими підприємцями виникатимуть спірні ситуації, то в ролі арбітра згідно з міжнародними правилами виступить третя сторона.

— А чи не ризикує в чомусь українська сторона?

— Представники нідерландського бізнесу приходять зі своїм капіталом і, зрозуміло, ризикують. Якщо справи підуть невтішно, то Україна нікому нічого не винна. У цьому разі відповідальність на себе беруть бізнесмени. Отже, ризикують підприємці, а не уряд. Але якщо справи підуть добре, то це значно зміцнить вашу економіку.

— Які враження залишилися у вас після перебування в нашій державі і співпраці з українськими партнерами?

— У Києві у нас було дуже багато зустрічей з українськими урядовцями. Нас прийняв Перший віце-прем'єр Ігор Юхновський. Склалося враження, що ці керівники чітко розуміють серйозність проблем, які стоять перед Україною, і вірять у те, що їх можна розв'язати. Зі свого боку, я їх запевнив, що Нідерланди нададуть необхідну вам підтримку, бо це країна, де у вас є багато друзів.

— Дякую за розмову.

Провів інтерв'ю
Тарас ПЕТРІВ.

Власкори повідомляють

Ташкент

ЩЕ ОДИН ГРИБ ПІСЛЯ ДОЩУ

В Узбекистані відновлюється комуністична партія Сам факт відродження цієї організації нікого не дивує: партії й рухи ростуть, як гриби після дощу.

Існуюча нині в країні Народно-демократична партія Узбекистану (НДПУ) є офіційною правонаступницею колишньої компартії. Чим же не влаштувала НДПУ деяких колишніх комуністів? Заступник голови оргкомітету компартії трудящих республіки Ковальов вважає, що в програмі Народно-демократичної партії Узбекистану відсутній пункт про ідею соціалістичного вибору. За його словами, саме завдяки цій ідеї деякі члени колишньої компартії зберегли їй вірність.

Нову партію очолив колишній міністр закордонних справ Азімов, який був також одним з організаторів республіканського комітету по врятуванню висихаючого Аральського моря. Відновлена комуністична партія на сьогодні в Узбекистані — єдина політична організація, до якої входять представники так званого російськомовного населення. Всі інші партії — мононаціональні. Компартія об'єднала близько 3 тисяч чоловік, головним чином інтелігенцію старшого покоління.

Зульфія РАСУЛІ.

Кишинів

МОЛДОВІ ПРОРОКУЮТЬ ГАРЯЧУ ЗИМУ

Уряд Молдови звернувся по національному телебаченню до громадян республіки з проханням врахувати становище, що склалося. Річ у тому, що республіка, яка зазнала 60-мільярдних втрат од війни у Придністров'ї та внаслідок посухи минулого літа не в змозі забезпечити достатній прожитковий мінімум населенню.

Проте уряд підписав постанову про підвищення заробітної плати вдвічі.

На початку листопада буде знову відпущено ціни. Подорожчають масло, цукор, борошно. Буханка хліба в середньому коштуватиме 10—15 карбованців. Міністр фінансів республіки К. Мельник, котра виступила від імені уряду, пояснила це зростанням цін на енергоносії, а також повальним вивезенням порівняно дешевого продовольства до сусідніх держав. Отже, в листопаді Молдова за цінами зрівняється з іншими країнами СНД, але рівень заробітної плати її громадян, як і досі, відставатиме. Засоби масової інформації республіки в цьому зв'язку пророкують гарячу зиму й нову хвилю незадоволення громадян.

Світлана ЧАЛА.

На зв'язку Софія

УРЯД ЗБАНКРУТІВ

Уже місяць болгарський парламент працює без спікера, який під натиском соціалістів та Руху за права і свободи був змушений піти у відставку. Нового голову Народних Зборів ще не обрано. А тепер Болгарія не має і свого уряду. Протягом останніх трьох тижнів кабінет Філіпа Димитрова мужньо оборонявся від критики, пересварився з Президентом, профспілками, впливовими газетами і, нарешті, пішов «ва-банк» — зажадав вотуму довіри від парламенту. Та, як і передбачалося, програв — 120 депутатів проголосували «проти», а 110 — «за». Незважаючи на заграванння правлячого Союзу демократичних сил з рухом болгарських турків, останні не поступилися своїми принципами і домоглися, щоправда, не без допомоги соціалістів, відставки, як тут кажуть, першого демократичного уряду.

Що ж спричинило гостру критику політики кабінету Димитрова? Уряд захопився грошовою реформою, фінансовою стабілізацією і зволікав зі структурною реформою, тобто перебудовою виробництва. А це призвело до поглиблення кризи в економіці: спаду в промисловості, зростання безробіття, чергового стрибка цін, інфляції. «Уряд збанкрутів», — сказав один з лідерів БСП Георгій Пірінський. Словом, незважаючи на повні магазини, кабінетові Димитрова не вдалося пожвавити економіку.

Один з основних законів, яким пишалася правляча коаліція, — закон про землю — повернувся проти неї. Що я маю на увазі? Справа в тому, що за цим законом земля поверталася колишнім власникам, розпускалися кооперативи. Саме це стало причиною масового зубожіння турків, інтереси яких захищає Рух за права і свободи. Бо землю переважно отримали болгари. Люди почали емігрувати до Туреччини (100 тисяч чоловік). Щоби захистити інтереси своїх виборців, Рух за права і свобо-ди як союзник СДС наполіг на більш активній своїй участі у визначенні політики уряду, перерозподілі землі на користь безземельних. На такі умови правляча коаліція не погодилася, вважаючи їх комуністичними. Між рухом і СДС виник конфлікт, першою жертвою якого став спікер парламенту Стефан Савов. Але й це не протверезило голову можновладцям. До того ж, болгарський розвідці стало відомо про переговори, які радник прем'єра вів у Македонії про експорт зброї. Виник скандал. Все це призвело до відставки уряду, хоча один з лідерів СДС Олександр Йорданов вбачає причину не в помилках кабінету, а в заколоті учорашніх комуністів.

За конституцією, в тижневий строк Президент повинен запропонувати когось від правлячої партії на посаду прем'єра, який і сформує новий кабінет. «Ми знову запропонуємо Президентові кандидатуру Філіпа Димитрова», — заявили лідери СДС. Чи пройде цей варіант, сказати важко. Можливо, він не сподобається туркам. Хоча подейкують, що вони можуть погодитися натомість на кілька міністерських посад для своїх людей і певних умов, які їх задовольнять.

Однак є ще один варіант: СДС відмовляється від влади, провокуючи розпуск парламенту і нові вибори. Проте він малоймовірний, бо зведе нанівець все те позитивне, що вже зроблено на шляху демократизації, загальмує інтеграцію країни в Європейське співтовариство. Скоріше за все в лавах СДС гору візьме здоровий глузд. Оглядачі прогнозують, що в найближчі кілька днів на шпальтах газет домінуватиме слово «діалог». Цього вимагають інтереси держави.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Реалії

АЖІОТАЖ У СХІДНІЙ ЄВРОПІ

Третя міжнародна конференція з питань подання допомоги країнам СНД викликала неабиякий ажіотаж у східноєвропейському регіоні.

Як відомо, у червні цього року Європейське співтовариство прийняло рішення виділити колишнім радянським республікам 1,250 мільярда екю для імпорту продовольства та інших товарів гуманітарного характеру. Цією сумою розпоряджатиметься паризький банк «Креді Ліонне». Саме він платитиме третім країнам, якщо вони отримають право постачати аграрні товари в СНД.

Хто ж боротиметься за ліцензії по цій програмі? Насамперед країни — члени ЄС, а також Угорщина, Польща, Чехо-Словаччина, Болгарія, Румунія, Словенія, Македонія і навіть Литва, Латвія та Естонія.

Наприклад, перед відльотом до Японії болгарський міністр торгівлі Олександр Праматарський сказав журналістам, що в столиці Болгарії вже створено міжвідомчу координаційну комісію і що країна готова експортувати до СНД сільгосппродукцію, продовольство, медикаменти, тютюнові вироби. Неплатоспроможність колишніх радянських республік призвела до серйозного спаду в експорті не тільки Болгарії, а й інших країн Східної Європи. За словами міністра, склади в Болгарії тріщать від нереалізованої продукції.

Яку ж частку від вищезгаданої суми має отримати Україна? За повідомленням представників Комісії ЄС, кредити надаються на основі домовленості між Європейським співтовариством і кожною з країн СНД залежно від її потреби в продовольстві та медикаментах.

Спартак ТОЛОКА.

ДЕ ТОНКО, ТАМ І РВЕТЬСЯ

З «гарячих» точок

«Безперспективною авантюрою» назвав спробу С. Кенджаєва повернути собі крісло глави парламенту Таджикистану заступник командира російської дивізії, розташованої в республіці, підполковник А. Івлєв.

Кількасот залишених без підкріплення озброєних юнаків, яких привів у столицю екс-спікер, розбито. 150 чоловік з них за домовленістю сторін склали зброю.

Підтвердились відомості про загибель сангаківських командирів Лангака Лангаріева і Рустама Абдурахімова. Окрім того, загонам ополченців, які підтримують нинішній уряд, вдалося захопити ще одного прихильника вождя кулябських бойових загонів Сангана Сафарова — польового командира Абдувасіда. Його голову в поліетиленовому мішку привезли в Душанбе. А от чутки про полонення Сафаралі Кенджаєва не підтвердилися. Він, хоча й дістав поранення, але зумів вибратися з Душанбе і сховатися, за словами одного із прибічників, «у цілком надійному місці».

Чи означає це остаточну перемогу однієї сторони і кінець кровопролиття в Таджикистані? Ні. Мені розповіла власкор ІТАР—ТАРС Галина Гриднєва, що їй вдалося зв'язатися й поговорити по телефону з Санганом Сафаровим, фігурою «номер один» у збройній боротьбі проти існуючого нині уряду. Він заявив про свою готовність «продовжити війну проти тих, хто хоче тільки свого беззаперечного панування». Це не пусті слова. За найскромнішими підрахунками під рукою у кулябських вождів кілька десятків тисяч досвідчених бійців і бронетехніка з танками включно.

Людина з рушницею, точніше з автоматом Калашникова, — буденність на вулицях Душанбе. Всюди — пости, заслони. Відчувають це й мирні жителі. На залізничному вокзалі — хаос. «Таджикавіа» поки що виконує один рейс за межі республіки — в Москву. Не варто й казати, що літаки теж переповнені.

Тим часом життя в столиці Таджикистану налагоджується. Відчинено деякі магазини, відновлено рух транспорту. Проте тролейбуси поки що не можуть їздити центральним проспектом — місцями порушена електролінія. Міліції не видно. Все в руках так званих загонів самооборони, ополчення, народної гвардії.

Слід зауважити, що ставлення жителів столиці до подій останніх днів і ролі в них російської армії далеко не однозначні. Одні кажуть: армія Росії була нейтральною, але цей нейтралітет грав на користь проісламського уряду. Інші (до них належать проурядові сили, місцеве телебачення, прихильники згаданого ісламо-демократичного блоку) співають нині дифірамби армійським силам, бо вони нібито захистили владу і законний уряд. І забувають, що ще кілька тижнів тому з їхнього табору постійно лунали гасла: «Війська Росії — геть з суверенного Таджикистану!».

Словом «Схід — справа тонка». Але недаремно кажуть: «де тонко, там і рветься». Отак і тут, поки застосовуватимуться хитромудрі тонкощі боротьби за владу, будуть рватися гранати й лунати постріли.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

НА ФІНІШНІЙ ПРЯМІЙ

Вибори

Сьогодні Америка обирає нового Президента країни. Згідно з рішенням конгресу США ще від 1845 року перший вівторок листопада кожного четвертого року стає кульмінаційним в політичному житті Сполучених Штатів. Так буде й сьогодні, в день завершення виснажливих передвиборних кампаній, що їх розгорнули претенденти на Білий дім.

Як відомо, до фінішу в цьому президентському марафоні першим йшов кандидат від демократичної партії Білл Клінтон. Використовуючи на свою користь невдачі основного суперника — республіканця і нинішнього Президента Джорджа Буша — у внутрішній соціально-економічній політиці, він здобував дедалі більше прихильників. Таку тактику не назвеш помилковою. Адже знаємо, що американців завжди більше цікавлять внутрішні проблеми, ніж перемоги на зовнішньополітичному фронті. А Джордж Буш, у свою чергу, наголошував саме на останньому як на здобутках своєї діяльності. І перевага демократів до останнього часу була доволі істотною.

Однак, як відомо з історії Америки і з останніх результатів опитувань громадської думки, все може вирішитися лише в день виборів. Адже за найсвіжішими повідомленнями, Клінтон випереджає Буша лише на 2—5 відсотків. Недаремно телекомпанія Енбі-сі «видала» такий жарт: для визначення переможця, можливо, доведеться використовувати метод фотофінішу.

На думку американських політологів, такий ривок республіканського кандидата зумовлений тим, що почала приносити плоди його кампанія з приниження, очорнення суперника-демократа. Можливо. А ще свою роль, напевно, зіграло й поліпшення економічних показників Америки, про що населення дізналося минулого тижня. Втім, детально проаналізувати всі чинники, що вплинули на передвиборну боротьбу, зможуть лише аналітики, та й то з часом.

А що ж третій, незалежний кандидат Росс Перо? Його, згідно з результатами деяких опитувань, останніми днями підтримували лише одинадцять відсотків виборців. І тому в політичну історію Сполучених Штатів він, можливо, увійде як дивак-мільярдер, який взявся за незвичну справу, хоча й показав себе бійцем.

Отже, сьогодні Америка обирає нового Президента. Залишилося лише чекати результатів і побажати американцям, щоб вони обрали кращого з достойних.

Євген ОЛЕКСІЄНКО.

Фотофакт

На автомобіль не проміняють

Найбільш популярним видом транспорту у В'єтнамі залишається велосипед. Незважаючи на великий наплив у країну автомобілів закордонного виробництва, в'єтнамці без особливого інтересу ставляться до них. Основна причина цього — брак коштів на придбання машини (хоча б і не дуже дорогої) і шалені ціни на бензин.

Фото ДПА.

Власкори повідомляють

Москва

«ВОНИ ЗВИКЛИ ДО ВАЖКИХ УМОВ»

У Москві зарплату в доларах одержують не лише підприємці, а й будівельники. Щоправда, тільки ті з них, хто будує ресторани «Макдоналдс». За місяць вони заробляють по 320 «зелененьких», або, в перерахунку за біржовим курсом на карбованці, — понад 127 тисяч.

На об'єктах також трудяться й громадяни литовської національності. Проте газозварні та інші шкідливі роботи виконують росіяни. За словами начальника будівництва, вони «звикли до важких умов».

Володимир БАБЕНКО.

Бішкек

ДЕДАЛІ БЛИЖЧЕ ОДНЕ ДО ОДНОГО

У Киргизстані побувала індійська делегація на чолі з міністром закордонних справ цієї країни П. Л. Бхатія. Підписано угоду про створення міжурядової комісії з торгово-економічного і науково-технічного співробітництва.

Затверджено також програму спільної роботи в царині культури, мистецтва, освіти, засобів масової інформації і спорту на 1992—1994 роки. Ці документи прийнято після угоди про співробітництво між двома країнами, укладеної в Нью-Делі під час візиту Президента А. Акаєва до Індії в березні цього року. За неофіційними даними, індійська делегація ставила і цілі більш тривкого закріплення позицій Індії в Киргизстані у зв'язку з помітною активізацією впливу тут провідних ісламських держав — Ірану, Пакистану й Туреччини.

Євген ДЕНИСЕНКО.

У парламентах світу

Референдуму — ні

Багатостраждальне питання про референдум щодо розпуску Верховної Ради Республіки Білорусь і нові вибори до вищого законодавчого органу на основі закону, розробленого парламентською опозицією, представленою Білоруським народним фронтом, нарешті розглянув парламент.

Незважаючи на те, що ініціативна група зібрала 444 тисячі підписів жителів республіки на підтримку всенародного голосування і що рішення про референдум затвердила центральна виборча комісія, Верховна Рада більшістю голосів прийняла постанову, яка не дозволяє проводити референдум. У парламентській заяві, схваленій сесією говориться про те, що Верховна Рада в 1993 році має прийняти Конституцію республіки і лише після цього, в березні 1994 року, проводити нові вибори до парламенту.

У політичних колах це рішення трактують по-різному.

Втім, як би там не було, але Верховна Рада закреслила волевиявлення майже півмільйона виборців. Це не конституційно. Але є потрібне парламентській більшості рішення. За довгі місяці зволікань номенклатурники поховали референдум, залишивши за собою владу.

Віктор ХОРОШКО.

Мінськ.

ВОНИ ПОВЕРТАЛИ НАМ ВІРУ І МУЖНІСТЬ

1. «КАТРЯ» — СЕРДЮК МАРІЯ, жителька села Вашківці, член ОУН з 1943 року. Організувала у Вашківецькому повіті розвідувальну мережу ОУН.

2. «НАСТЯ», «НІНА», «ХМАРА» — КЕРСЬКА ОЛЬГА, жителька Чернівців. Провідник Драчинецького підрайону, провідник служби здоров'я Вашковецького повіту. В ОУН з 1944 року.

3. «ВАНЯ», «ЖАБКА» — МАКСИМ'ЮК ФРОЗИНА, жителька села Глибока. В 1943 році була заарештована румунськими властями за націоналістичну діяльність. В ОУН з 1944 року. Провідник Вашковецького підрайону.

4. «ВАСЯ», «ХРИСТЯ» — МАЙСЬКА ВІКТОРІЯ, жителька села Глибока. В ОУН з 1944 року. Розвідниця, пізніше — кур'єр.

5. «ДМИТРО», «ЧАРНОТА» — САДОВИЙ ШТЕФАН, житель села Драчинці. В ОУН з 1944 року. Розвідник, провідник Драчинецького підрайону.

6. «ЗОРЯ» — ГАРАС ПАРАСКА, жителька села Вашківці. Розвідниця.

7. КУФЕЛЬ ЮЛІЯ — псевдоніма не мала, жителька села Вашківці, працювала бібліотекарем в райпарткабінеті, забезпечувала ОУН відповідною інформацією.

8. ІЛЬЧУК ВІРА — псевдоніма не мала, жителька села Вашківці, працювала секретаркою в районному відділі народної освіти. В грудні 1944 року вручила Артемізії Галицькій шість чистих бланків з печаткою району.

9. МИХАЙЛОВСЬКА ГАЛЯ — псевдоніма не мала, жителька села Вашківці, працювала офіціанткою в їдальні райпарткабінету. Передавала підпільникам медикаменти.

10. КРАЙНИК СЛАВКО — псевдонім невідомий, житель села Вашківці, розвідник, вручив Артемізії Галицькій список всього складу райапарату...

11. «КРИГА» — ЛУКИНЮК МИКОЛА, житель села Чорторія, член ОУН з 1941 року, розвідник, зв'язковий. ЛУКИНЮК МАРІЯ — його мама, зв'язкова. «Крига» доставляв на Буковину оунівську літературу...

12. «БАТЬКО» — житель села Чорторія, колишній січовий стрілець. В його будинку розміщувався штаб зв'язку «Криги».

13. «САГАЙДАЧНИЙ» — СКОРИОТСЬКИЙ ІВАН, житель села Зеленів. Провідник Зеленівського підрайону.

14. «ЛІТУН» — ПОНИЧ ВАСИЛЬ. У 1941 році за завданням ОУН був відряджений у східні області України.

15. «МАРІЙКА» — двоюрідна сестра Скориотського. Жила неподалік голови сільради. Зв'язкова.

16. «ЛЕБІДЬ» — житель села Драчинці. В ОУН з 1943 року. Займався заготівлею продуктів для поранених та хворих вояків УПА.

17. «СТРІЛА» — житель села Драчинці, в ОУН з 1944 року. Провідник боївки.

18. Сестра «Стріли» — жителька села Драчинці. В її будинку містився штаб зв'язку ОУН.

19. «ЛЮБИЙ» — сусід «Стріли». В ОУН з 1944 року. Зв'язковий.

20. «ПРАПОР» — ЖАРЮК СИЛЬВЕСТР, житель села Драчинці. В ОУН з 1943 року. Розвідник.

21. «ЛЕСЯ» — жителька села Драчинці. Розвідниця.

22. «КВІТКА» — ЗЕЛІНСЬКА, жителька села Драчинці. В її будинку містився штаб зв'язку ОУН.

23. «ЗІРКА» — жителька села Костинці, в ОУН з 1944 року. Розвідниця, зв'язкова.

24. «БАТЬКО» — ПУЗДРЯ СЕМЕН, житель села Станівці. Провідник боївки.

25. «ТИМІШ» — ФРУНЗЕ ГЕОРГІЙ, житель села Горішні Станівці.

26. «ТАРАС» — житель села Станівці, в ОУН з 1943 року. Створив оунівську мережу.

27. «ПАРАСКА» — жителька села Станівці. В її будинку містився штаб зв'язку ОУН.

28. «ГРУША» — ПОП'ЮК ВАСИЛИНА, в ОУН з 1942 року. Зв'язкова, розвідниця.

29. «ГРІМ» — жителька села Горішні Станівці, в ОУН з 1942 року.

30. «ЧІЧКА» — ВИШИВАН МАРІЯ, жителька села Станівці, в ОУН з 1943 року. Зв'язкова, розвідниця.

31. «СІРКО» — НАХАМКО ДМИТРО, житель села Бережниця. В ОУН з 1943 року. Забезпечував підпільників продовольством.

32. «РИСЬ» — КОЛОТИЛО ІВАН, житель села Банилів Руський, в ОУН з 1943 року. Провідник підрайону.

33. «ТОПОЛЯ» — ПОНИЧ САВЕТА, жителька села Зеленів, розвідниця.

34. «АСТРА» — жителька села Карапчів Вижницького району, зв'язкова.

35. «СОРОКА» — ДЯКОНЮК АГЛАЯ, жителька села Карапчів Вижницького району, в ОУН з 1944 року.

36. «ІЛАРКО» — житель села Карапчів Вижницького району, в ОУН з 1941 року.

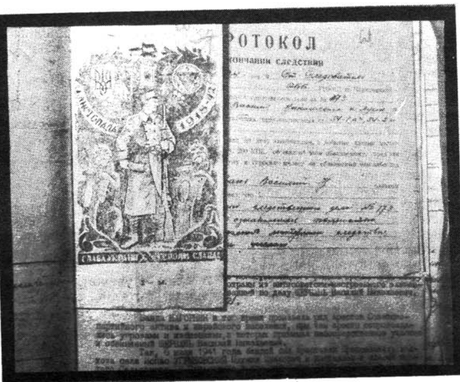
37. «ЛИС», «МЕЧ» — НАГІРНЯК, житель села Карапчів Вижницького району, в ОУН з 1941 року, районний провідник ОУН.

38. Мати «Меча» — зв'язкова ОУН.

39. ЛЕКО АРКАДІЙ — священик села Банилів Руський.

40. БАСИСТЮК АННИЦЯ — жителька села Бережниця Вижницького району, в ОУН з 1941 року. Чоловік перебував у складі куреня Петра Войновського.

41. «РОМАН» — НИКУЛИЦА, житель села Банилів Руський Вижницького району, в ОУН з 1942 року. Розвідник.

ЗАМІСТЬ КОМЕНТАРЯ

Більшовицька пропаганда (як і її ревні нинішні прихильники і послідовники — хоча б з крикливої газетки «Товарищ») витворила і всіляко мусувала міф, начебто Організація Українських Націоналістів (ОУН) й Українська Повстанська Армія (УПА) складалися зі зрадників, які воювали проти українського народу. То отруйний плід ідеологічних вивертів сталінського режиму, сталінської тиранії. Але досі нічим не вмотивовані вигадки баламутять людям голови, викликають неоднозначне ставлення наших співвітчизників, особливо зі східних і південних областей, до цієї героїчної і водночас трагічної сторінки в історії національно-визвольних змагань українського народу.

Та втім, поміркуймо разом. Якщо сприйняти твердження комуністичної пропаганди, що УПА боролася проти власного народу, то ми дійдемо до абсурдного висновку, що народ воював з... самим собою. Адже кількість людей, які пройшли через сотні і курені УПА, сягає в різних дослідників від 300 тисяч до півмільйона чоловік. Причому сюди не зараховують осіб, які допомагали підпільникам. Тобто збирали дані про пересування військ НКВС, заготовляли медикаменти і продукти, давали притулок пораненим воякам, забезпечували зв'язок між станицями і боївками... То ще — десятки, якщо не сотні тисяч людей, без підтримки яких національно-визвольні змагання не тривали б до 50-х років, а були б придушені каральними загонами енкаведистів уже в перші місяці розгортання боротьби з ненависним комуністичним режимом. Адже українські повстанці могли розраховувати лише на власні сили, бо ніякої допомоги із-за кордону не мали — усі транспорти й десанти, які закидалися з англійських літаків, одразу потрапляли в руки чекістів, які тут, в Україні, їх уже чекали. Московсько-більшовицькі спецслужби мали своїх людей в англійській розвідці, як, зрештою, і в інших, отож усі спроби бодай чимось допомогти повстанцям, блокованих каральними загонами, закінчувалися, як правило, провалами.

А про те, що упівці мали любов і підтримку в місцевого населення, свідчить і цей перелік їхніх прихильників та помічників у буковинських селах, що розкинулися по дорозі з Чернівців на Вижницю. До речі, то лише малий фрагмент з великого списку, який зберігається в архівах колишнього управління КДБ по Чернівецькій області з весни 1945 року. Ви, очевидно, зауважили, як багато в ньому жіночих прізвищ. Причому знаходимо в ньому не тільки матерів і сестер хлопців-підпільників, а й працівницю райпарткабінету, районного відділу народної освіти і навіть офіціантку з їдальні, де обідали місцеві партійні активісти, котрі були, як правило, приїжджими з центральних і східних областей України. Як і директори шкіл та підприємств, правники і фінагенти... І це все робилося не випадково. Проводячи таку кадрову політику, Сталін та його українські поплічники, по суті, спровокували громадянську війну на західноукраїнських землях, нацьковували брата на брата, українця на українця, що, звісно, принесло нові жертви з обох боків.

Але повернімося до списку тих, хто безпосередньо брав участь у національно-визвольних змаганнях або допомагав повстанцям. Згадується в ньому і прізвище Артемізії Галицької. Тридцятирічної вчительки родом із містечка Садгора, що за кілька кілометрів від Чернівців, провідника Буковинського крайового проводу ОУН у 1944 році. Отож якщо повірити ще в один міф, який повсюдно насаджувала більшовицька пропаганда, називаючи усіх причетних до оунівського підпілля не інакше як бандитами, то з цього випливає, що українські жінки дуже схильні до бандитизму.

Публікуючи цей ще донедавна «єретичний» список, сподіваємося, що люди, названі в ньому, чи їхні родичі, знайомі, сусіди обізвуться, напишуть про подальшу власну долю або про страдницький шлях тих, кого вони знали. Адже розуміємо: таких дій НКВС не прощало. За таке щонайменше стелилася дорога в Сибір. На довгі роки.

Водночас допускаємо, що є люди, які потрапили у цей енкаведистський реєстр випадково, без жодних, як то кажуть, на те підстав. Бо знаємо, як криваве відомство Єжова — Берії вміло (і полюбляло!) фабрикувати конвеєрним способом «ворогів народу». Бо чим більше знешкоджених «ворогів» — тим більше орденів. Тоді видно, що енкаведисти недарма хліб їдять. Як точно міркує Андрій Чумак — головний герой «Саду гетсиманського» Івана Багряного, «весь процесуальний та карний процес регулюється й коригується палкою в залізних єжовських руках першого-ліпшого слідчого».

Очевидно, в руки енкаведистів потрапили секретні документи зі списком підпільної мережі у буковинських селах. Або ще вірогідніше — ці прізвища названі заарештованими підпільниками-провідниками під страшними тортурами. Бо страдницький шлях судився молодому поколінню нашого знедоленого народу в 40-х—50-х роках. Справді-бо, як писала тоді молода поетеса-галичанка Марія Потикевич-Заболотна, «потім гомін і бій. Потім допити, біль. Потім муки, неволя».

Але їхні муки, їхня жертовність не пропали, скапавши свічкою болю, зоставили за собою виразний слід. Вони, молоді повстанці, молоді підпільники, не зігнули по-рабськи коліна перед жорстоким ворогом, не стали його лакеями. А своїми сміливими, безстрашними діями розтопили в наших душах восківку льодяного переляку, повернули нам національну гідність. Вони нагадали нам, що наші волелюбні предки були великим державним народом.

Вони, з того далекого і жорстокого сорок п'ятого року, наближали нашу незалежність, повертали нам мужність і віру.

І за це ми сьогодні схиляємо голови перед їхнім подвигом.

Василь БАБУХ,
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Чернівецька область.

Ці малюнки і документи взяті з матеріалів слідства над підпільниками та їхніми помічниками, яких у каральних органах презирливо називали «бандпосібниками». То були речові докази, які засвідчували прихильність цих людей до національно-визвольного руху.

Фотокопії Василя БАБУХА.

АМ
Ь

ЕРПНЯ 199_р.
АРОДИ
ЙТЕСЬ
ДО

З
МОМ!
УПА.

— КОЛОТИЛО
села Банилів Ру-
з 1943 року. Про-
йону.
ЛЯ» — ПОНИЧ СА-
ька села Заленів,

А» — жителька се-
Вижницького ра-
ова.
КА» — ДЯКОНЮК
елька села Карап-
ого району, в ОУН

О» — житель се-
Вижницького райо-
1941 року.
«МЕЧ» — НАГІР-
села Карапчів
району, в ОУН з
айонний провідник

«Меча» — зв'язко-

АРКАДІЙ — свя-
Банилів Руський.
СТЮК АННИЦЯ —
а Бережниця Виж-
йону, в ОУН з 1941
вік перебував у
я Петра Войновсь-

АН» — НИКУЛІЦА.
Банилів Руський
району, в ОУН з
озвідник.

ЗАМІСТЬ КОМЕНТАРЯ

Більшовицька пропаганда (як і її ревні нинішні прихильники і послідовники — хоча б з крикливої газетки «Товарищ») витворила і всіляко мусувала міф, начебто Організація Українських Націоналістів (ОУН) й Українська Повстанська Армія (УПА) складалися зі зрадників, які воювали проти українського народу. То отруйний плід ідеологічних вивертів сталінського режиму, сталінської тиранії. Але досі нічим не вмотивовані вигадки баламутять людям голови, викликають неоднозначне ставлення наших співвітчизників, особливо зі східних і південних областей, до цієї героїчної і водночас трагічної сторінки в історії національно-визвольних змагань українського народу.

Та втім, поміркуймо разом. Якщо сприйняти твердження комуністичної пропаганди, що УПА боролася проти власного народу, то ми дійдемо до абсурдного висновку, що народ воював з... самим собою. Адже кількість людей, які пройшли через сотні і курені УПА, сягає в різних дослідників від 300 тисяч до півмільйона чоловік. Причому сюди не зараховують осіб, які допомагали підпільникам. Тобто збирали дані про пересування військ НКВС, заготовляли медикаменти і продукти, давали притулок пораненим воякам, забезпечували зв'язок між станицями і боївками... То ще — десятки, якщо не сотні тисяч людей, без підтримки яких національно-визвольні змагання не тривали б до 50-х років, а були б придушені каральними загонами енкаведистів уже в перші місяці розгортання боротьби з ненависним комуністичним режимом. Адже українські повстанці могли розраховувати лише на власні сили, бо ніякої допомоги із-за кордону не мали — усі транспорти й десанти, які закидалися з англійських літаків, одразу потрапляли в руки чекістів, які тут, в Україні, їх уже чекали. Московсько-більшовицькі спецслужби мали своїх людей в англійській розвідці, як, зрештою, і в інших, отож усі спроби бодай чимось допомогти повстанцям, блоковані каральними загонами, закінчувалися, як правило, провалами.

А про те, що упівці мали любов і підтримку в місцевого населення, свідчить і цей перелік їхніх прихильників та помічників у буковинських селах, що розкинулися по дорозі з Чернівців на Вижницю. До речі, то лише малий фрагмент з великого списку, який зберігається в архівах колишнього управління КДБ по Чернівецькій області з весни 1945 року. Ви, очевидно, зауважили, як багато в ньому жіночих прізвищ. Причому знаходимо в ньому не тільки матерів і сестер хлопців-підпільників, а й працівниць райпарткабінету, районного відділу народної освіти і навіть офіціантку з їдальні, де обідали місцеві партійні активісти, котрі були, як правило, приїжджими з центральних і східних областей України. Як і директори шкіл та підприємств, правники і фінагенти... І це все робилося не випадково. Проводячи таку кадрову політику, Сталін та його українські поплічники, по суті, спровокували громадянську війну на західноукраїнських землях, нацьковували брата на брата, українця на українця, що, звісно, принесло нові жертви з обох боків.

Але повернімося до списку тих, хто безпосередньо брав участь у національно-визвольних змаганнях або допомагав повстанцям. Згадується в ньому і прізвище Артемізії Галицької. Тридцятирічної вчительки родом із містечка Садгора, що за кілька кілометрів від Чернівців, провідника Буковинського крайового проводу ОУН у 1944 році. Отож якщо повірити ще в один міф, який повсюдно насаджувала більшовицька пропаганда, називаючи усіх причетних до бунівського підпілля не інакше як бандитами, то з цього випливає, що українські жінки дуже схильні до бандитизму.

Публікуючи цей ще донедавна «єретичний» список, сподіваємося, що люди, названі в ньому, чи їхні родичі, знайомі, сусіди обізвуться, напишуть про подальшу власну долю або про страдницький шлях тих, кого вони знали. Адже розуміємо: таких дій НКВС не прощало. За таке щонайменше стелилася дорога в Сибір. На довгі роки.

Водночас допускаємо, що є люди, які потрапили у цей енкаведистський реєстр випадково, без жодних, як то кажуть, на те підстав. Бо знаємо, як криваве відомство Єжова — Берії вміло (і полюбляло!) фабрикувати конвеєрним способом «ворогів народу». Бо чим більше знешкоджених «ворогів» — тим більше орденів. Тоді видно, що енкаведисти недарма хліб їдять. Як точно міркує Андрій Чумак — головний герой «Саду гетсиманського» Івана Багряного, «весь процесуальний та карний процес регулюється й коригується палкою в залізних єжовських руках першого-ліпшого слідчого».

Очевидно, в руки енкаведистів потрапили секретні документи зі списком підпільної мережі у буковинських селах. Або ще вірогідніше — ці прізвища названі заарештованими підпільниками-провідниками під страшними тортурами. Бо страдницький шлях судився молодому поколінню нашого знедоленого народу в 40-х—50-х роках. Справді-бо, як писала тоді молода поетеса-галичанка Марія Потикевич-Заболотна, «потім гомін і бій. Потім допити, біль. Потім муки, неволя».

Але їхні муки, їхня жертовність не пропали, скапавши свічкою болю, зоставили за собою виразний слід. Вони, молоді повстанці, молоді підпільники, не зігнули по-рабськи коліна перед жорстоким ворогом, не стали його лакеями. А своїми сміливими, безстрашними діями розтопили в наших душах восківку льодяного переляку, повернули нам національну гідність. Вони нагадали нам, що наші волелюбні предки були великим державним народом.

Вони, з того далекого і жорстокого сорок п'ятого року, наближали нашу незалежність, повертали нам мужність і віру.

І за це ми сьогодні схиляємо голови перед їхнім подвигом.

Василь БАБУХ,
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Чернівецька область.

⊙ Ці малюнки і документи взяті з матеріалів слідства над підпільниками та їхніми помічниками, яких у каральних органах презирливо називали «бандпосібниками». То були речові докази, які засвідчували прихильність цих людей до національно-визвольного руху.

Фотокопії Василя БАБУХА.

ГРЕКО — К

СТАНО
ПІСЛЯ К

Якщо говорити про нинішнє становище греко-католицької церкви, суть помісності і влади Патріарха, то потрібно розглянути питання обряду, території, її розподілу, назви церкви. Треба також врахувати оперативність патріархії, Синод єпископів, патріаршу Курію, патріарший Собор, єпархії і відносини Синоду єпископів Української греко-католицької церкви з Римською Курією. Отже,

ОБРЯД

Ми, українські греко-католики, маємо власний обряд, який виділяє нас як окрему Церкву у складі Вселенської Церкви. Наш обряд є візантійсько-українським або греко-руським. Ми маємо свою святу літургію, еклезіологію, традицію, науку, право, богословію, різні культурні та історичні особливості, які виявляються у способі віри, властивому для нашої помісної Церкви.

ТЕРИТОРІЯ

Крім обряду, у нас нині знову є територія. На довгі десятиліття позбавила нас від неї атеїстична комуністична влада. Тепер ми повернули її. Якщо межі території Української греко-католицької церкви визначені, то меж обрядові немає, він поширюється по земній кулі залежно від переселення людей греко-руського обряду.

Територіальні межі Української греко-католицької церкви до сьогодні визначені неточно. Чи кордони України окреслюють територію Української греко-католицької церкви? Чи поширюється ця територія на Росію, Білорусь, Казахстан, Молдову, Сибір, Далекий Схід, Словаччину, Румунію, Угорщину, частину Польщі? Чи можливо, і кордони України заширокі для Української греко-католицької церкви і, наприклад, Закарпаття не є її територією? Чи найстарша українська єпархія — Перемишль — має належати Варшавському латинському митрополитові? Все це поки що спірні і до кінця не визначені питання.

Канони греко-католицької віри покладають обов'язок грунтовного вивчення цих питань на Синод єпископів, а остаточне вирішення сумнівів — на римського архієрея. Хоч у «Зверненні Львівського Синоду 1992 року до українського народу» написано, що «ми з'ясували територію помісної Української греко-католицької церкви», на це ще треба очікувати повільної реакції Римської Курії.

РОЗПОДІЛ ТЕРИТОРІЇ

Крім окреслення меж території, треба ще згадати про проблему її розподілу. Києво-Галицький Патріархат повинен очолювати Київську, Львівську, Перемишльську, Ужгородську митрополії і екзархати — Харківський, Одеський, Донецький, Білоруський, Російський, Сибірський, Азійський.

ОПЕРАТИВНІСТЬ ПАТРІАРХІЇ

Потрібна належна оперативність патріархії. А це означає, як записано в Канонах, «плекання єдності дії єпископів між собою та іншими вірними Церкви, спільні починання для успішного поширення добра релігії, для дійовішого оберігання церковної дисципліни, для плекання згоди й зберігання єдності між усіма вірними». Для такої праці церковним правом передбачені такі інституції: Синод єпископів патріаршої Церкви; патріарша Курія; патріарший Собор.

СИНОД ЄПИСКОПІВ

Синод єпископів Української греко-католицької церкви стає чимраз стабільнішою установою, хоч і відчувається, що ця інституція ще молода і не має ні досвіду, ні впевненості в своїх діях. Синод не діяв регулярно в Україні, останнє його зібрання відбулося 1626 року в Кобрині. Ця установа об'єднує і територіальних, і обрядових єпископів (діаспорних — не лише в національному розумінні).

ПАТРІАРША КУРІЯ

Канон 114 твердить, що «Патріарх повинен мати у своєму осідку патріаршу Курію». Ця курія складається з постійного Синоду єпископів патріаршої Курії, куріальних єпископів, патріаршого трибуналу, патріаршого економа, патріаршого канцлера, комісії з питань літургії, інших комісій.

ПАТРІАРШИЙ СОБОР

Патріарший Собор — це зібрання всієї Церкви для допомоги Патріархові і Синодові єпископів. Патріарх скликає Собор і очолює його

Конфесії

кожні п'ять
ня всіх ві
справи і бі
рального, м
лінарного х
ся до уваг
і зміни в
укладаютьс
би апосто
ерковної д

ТАК САМ
кує впе
лицька
консолідуєть
рого зерна
великими т
шляху до з
грому в 194
кої церкви
Львівський
підписано
Римського
У листі до
стверджуют
церква має
римського
радше визн
хат Україн
Бо Українс
втішається
Крім того,
Перемишль
просив Пап
своїх рішен
лицької Ми
млення стру
кої церкви

ПРОРАХУНОК НЕБЕСНО

Дніпропетровський інженер Васи... Коваленко на підставі власного б... механіки нашої Сонячної системи... погоду та клімат у будь-якому ре... на будь-який рік чи місяць.

До корпунктів «Голосу України» читачі телефонують часто, і можна звикнути до найнесподіваніших побажань та [illegible]. Але цей дзвінок і з[illegible]вав, і заці[illegible] особливо. Співбесідник сказав таке: спочатку наша газета надрукувала замітку «Дива місцевого значення» (номер від 9 вересня). Йшлося про політизовані «аномалії» в Карлівському районі Полтавської області, однак їх «непояснення» автор порівнював з незвичайними природними явищами. Там восени заквоктали кури й висиділи курчат, а в річці надумала нереститися риба. А в Криму зацвіли каштани. («Знову цвітуть каштани», номер від 24 вересня ц. р.). Дійсно, у вересні квіт каштанів — дивина. Вчений-біолог каже, що «добре було б, звичайно, знати внутрішні причини, але це таємниця самих дерев, і нам її точно ніхто не роз'яснить». А цілитель-екстрасенс тлумачить пізній квіт каштанів як «сигнал попередження вищого розуму — через рік у цей час у Криму може різко ускладнитися військово-політична ситуація».

— Нічого подібного,— заявляє в трубку чоловік,— я можу пояснити сюрпризи природи. Чогось незбагненного в них нема...

Василь Дмитрович Коваленко свого часу закінчив цивільне авіаційно-технічне училище, потім військове і насамкінець військово-повітряну академію. Полковник, авіаційний інженер. Тепер Василь Дмитрович на пенсії. І прийшов, як ви розумієте, зовсім з іншим. Кладе мені на стіл збірники наукових праць Сибірського відділення ВАСГНІЛ, Держкомітету колишнього Союзу з гідрометеорології та Всесоюзного географічного товариства Академії наук знову ж таки ексСоюзу. В них особисті і в співавторстві з космонавтом Леонідом Кизимом та фізиком Олександром Пашестюком статті Коваленка з привабливими заголовками: «Дослідження причин мінливості клімату», «Геліоенергетична теорія мінливості гравітаційного поля Сонячної системи на клімат Землі»...

Я вчитався в запропоновані статті. Вони відхиляють звичне уявлення про «небесну механіку».

— Наскільки я розумію,— кажу Василеві Дмитровичу, — ви захопилися прогнозуванням погоди та змін клімату і навіть стали автором відразу кількох відкриттів. Як трапилося, що саме ви зайнялися цим?

— Тільки тому, що ніхто з авторитетних учених не забажав працювати над моїми гіпотезами,— відповідає Коваленко.— Мої ж бо висновки спонукають переглянути закони руху планет та Сонця, відкриті майже чотири століття тому Кеплером.

— Поясніть суть гіпотези.

—Слухайте. У 1982 році, як відомо, відбувалося рідкісне астрономічне явище — парад планет. У певному часовому відрізку всі дев'ять планет Сонячної системи опинилися по один бік від світила, майже вишикувавшись у лінію. Пригадуєте, скільки обнародувалося загрозливих прогнозів? Ось тоді Василь Коваленко і замислився: ще з часів Кеплера відомо, що планети, обертаючись навколо Сонця, перебувають на сталій відстані від нього. Світило постійно залишається в центрі системи: І Ньютон мав рацію, обгрунтовуючи свій закон всесвітнього тяжіння... Але як розуміти Ньютона тепер, коли планети опинилися по один бік Сонця і спільно не відштовхують його від себе бодай трішки? Такого не може бути. Бути може, одначе, за умови, що планети обертаються, але навколо центру тяжіння (центру маси), в якому Сонце не обов'язково завжди чи постійно перебуває. Тобто і наше світило, як і планети, весь час кружляє навколо цього центра, то наближаючись, то віддаляючись — залежно від розташування планет. У такому разі говорити про постійну відстань між ним і, приміром, Землею, відтак і про постійну кількість тепла, яке ми одержуємо від Сонця,— «сонячну постійність», як це твердять фізики,— помилка.

— Коли
планет,—
Коваленко,
вноважити
убік майже
на кіломет
чає? На 3
на два ві
енергії ме
було б, я
щалося в
ж туди по
льше трима
700 тисяч
Звідси клі
зміни на пл

— Це, с
не питання
люд не поп
що Сонце
закону Ке
Василеві Д

— Але
метрії Сон
ли ще в м
чатку нин
Римська і
ваторії. За
сацію світи
змогли і о
ді ж вони
щення світ
хіба тепер
Далі Вас
відомим: й
математич
ми розраху
кономірнос

Голос України

...ти про нинішнє становище греко-католицької ...омісності і влади Патріарха, то потрібно ...ання обряду, території, її розподілу, назви ...також врахувати оперативність патріархії, ..., патріаршу Курію, патріарший Собор, єпархії ...ноду єпископів Української греко-католицької ...кою Курією. Отже,

ГРЕКО — КАТОЛИКИ:
СТАНОВЛЕННЯ ПІСЛЯ КАТАКОМБ

...РЯД

...ькі греко-като... ...власний обряд, ...нас як окрему ...ді Вселенської ...обряд є визан... ...ським або гре... ...и маємо свою ..., еклезіологію, ...ку, право, бого... ... культурні та ...обливості, які ... способі віри, ... нашої поміс...

...рополитові? Все це поки що спірні і до кінця не визначені питання.

Канони греко-католицької віри покладають обов'язок грунтовного вивчення цих питань на Синод єпископів, а остаточне вирішення сумнівів — на римського архієрея. Хоч у «Зверненні Львівського Синоду 1992 року до українського народу» написано, що «ми з'ясували територію помісної Української греко-католицької церкви», на це ще треба очікувати повільної реакції Римської Курії.

...ТОГ...

..., у нас нині ...рія. На довгі ...озбавила нас ...чна комуніс... ...епер ми повер... ... межі терито... ...ої греко-като... ... визначені, то ... немає, він по... ...руський земній кулі ...ереселення лю... ...ького обряду.

...ші межі Укра... ...еко-католицької ...годні визначе... ...и кордони Ук... ...ють територію ... греко-католиць... ...ї поши...ється ...на Ро..., Біло... ...стан, Молдову, ...ий Схід, Словач... ...ю, Угорщину, ...ці? Чи можли... ...Ук... ...я заши... ...райн... ...греко... ...ерква І, напри... ...ита не є її те... ...хаторша ук... ...рархія — Пере... ... належати Вар... ...инському мит...

РОЗПОДІЛ ТЕРИТОРІЇ

Крім окреслення меж території, треба ще згадати про проблему її розподілу. Києво-Галицький Патріархат повинен очолювати Київську, Львівську, Перемишльську, Ужгородську митрополії і екзархати — Харківський, Одеський, Донецький, Білоруський, Російський, Сибірський, Азійський.

ОПЕРАТИВНІСТЬ ПАТРІАРХІЇ

Потрібна належна оперативність патріархії. А це означає, як записано в Каноні, «плекання єдності дії єпископів між собою та іншими вірними Церкви, спільні починання для успішного поширення добра релігії, для дійовішого оберігання церковної дисципліни, для плекання згоди й зберігання єдності між усіма вірними». Для такої праці церковним правом передбачені такі інституції: Синод єпископів патріаршої Церкви; патріарша Курія; патріарший Собор.

СИНОД ЄПИСКОПІВ

Синод єпископів Української греко-католицької церкви стає чимраз стабільнішою установою, хоч і відчувається, що ця інституція ще молода і не має ні досвіду, ні впевненості в своїх діях. Синод не діяв регулярно в Україні, останнє його зібрання відбулося 1626 року в Кобрині. Ця установа об'єднує і територіальних, і обрядових єпископів (діаспорних — не лише в національному розумінні).

ПАТРІАРША КУРІЯ

Канон 114 твердить, що «Патріарх повинен мати у своєму осідку патріаршу Курію». Ця курія складається з постійного Синоду єпископів патріаршої Курії, куріальних єпископів, патріаршого трибуналу, патріаршого економа, патріаршого канцлера, комісії з питань літургії, інших комісій.

ПАТРІАРШИЙ СОБОР

Патріарший Собор — це зібрання всієї Церкви для допомоги Патріархові і Синодові єпископів. Патріарх скликає Собор і очолює його

Конфесії України

кожні п'ять років. Це зібрання всіх вірних полагоджує справи і більшої ваги пасторального, місійного, дисциплінарного характеру. Беруться до уваги обставини часу і зміни в суспільстві та укладаються форми і способи апостольства, а також ...ерковної дисципліни.

ЄПАРХІЇ

Щоб Патріархат був сильним і святим, потрібні сильні і святі єпархії і деканати. Єпископ-ординарій — це людина, якій довірено єпархію для пастирської опіки. Він керує нею як намісник і посланець Христа. Він є учителем, священнослужителем і керівником пастви. Він учить, освячує і управляє вірними.

ДЕКАНАТИ

Через те, що єпископ не може задовольнити потреби всіх вірних, в єпархіях створюються деканати. Через декана парафії спілкуються і ведуть усі справи з єпархією, він виховує священиків, керує літургічним, організаторським; соціальним, адміністративним життям у деканаті.

* * *

ТАК САМО як українське суспільство крокує вперед, так і Українська греко-католицька церква разом із своїм народом консолідується, зростає і міцніє. Серед доброго зерна ще багато плевел, але поволі і з великими труднощами вони відсіюються. На шляху до завершення становлення після розгрому в 1946 році Української греко-католицької церкви великим кроком уперед став Львівський Синод 1992 року. На синоді було підписано петицію всіх єпископів до Папи Римського про Києво-Галицький Патріархат. У листі до Папи Іоана-Павла II єпископи стверджують, що Українська греко-католицька церква має патріарші права, і звертаються до римського архієрея, щоб він «не створив, а радше визнав Київський і Галицький патріархат Української греко-католицької церкви». Бо Українська греко-католицька церква «вже втішається патріаршим устоєм і правами». Крім того, Синод зайняв чітку позицію щодо Перемишльської і Ужгородської єпархій і попросив Папу Римського про підтвердження своїх рішень про належність їх до Києво-Галицької Митрополії. Рух до завершення оформлення структури Української греко-католицької церкви у післякатакомбний період триває. Нам треба також рахуватися з фактором, що Римська Курія є проти нас, бо проти концепції єднання християн, як того хотіли митрополит Шептицький і патріарх Сліпий. Коли заходить мова про Український Патріархат, то вона ставить запитання: «Що принесе Український Патріархат Вселенській Церкві?» Питання правильне і водночас підступне. Отже, одним з головних завдань на шляху проголошення Українського Патріархату було й залишається переконати Римську Курію, що ми є найбільшою з католицьких церков східного обряду.

Ми маємо довести, що вміли протистояти атеїстичному комуністичному переслідуванню, російському православному втручанню, ми вміли кров пролити, ми зможемо простити нашим гонителям і на твердій Божій основі збудувати сильну Церкву, яка принесе Вселенській церкві свіжі сили, розум, молодість для проповідування Євангелії, для навернення Сходу, для побудови нової християнської Європи, для розвитку східної богословії і науки взагалі.

Михайло **ДИМИД,**
доктор церковного права.

...ПРОРАХУНОК НЕБЕСНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ?

Дніпропетровський інженер Василь Коваленко на підставі власного бачення механіки нашої Сонячної системи прогнозує погоду та клімат у будь-якому регіоні Землі на будь-який рік чи місяць.

...ів «Голосу Ук... ...телефонують ...а звикнути до ...ших побажань ...але це ...давнюю ...заці... з особ... ...дник сказав та... ...наша газета на... ...тку «Дива міс... ...я» (номер від ...илося про по... ...малії» в Кар... ...ні Полтавської ...х «непояснe... ...порівнював з ...природними ...восени заквок... ...сиділи курчат, ...думала нерести... ...Криму зацві... ...«Знову цвітуть ...ер від 24 ве... ...Дійсно, у верес... ...нів — дивина. ...каже, що «доб... ...ичайно, знати ...чини, але це ...их дерев, і нам ...не роз'яснить». ...страсенс тлу... ...квіт каштанів ...передження ви... ... — через рік ...риму може різ... ... військово... ...уація».

...подібного,— за... ...чоловік,— я ...н сюрпризи при... ...незбагненного в

...итрович Кова... ...часу закінчив ...ацінно-технічне ...ім військове і ...військо-во-повіт... ...о. Полковник, ...женер. Тепер ...ович на пенсії.

І прийшов, як ви розумієте, зовсім з іншим. Кладе мені на стіл збірники наукових праць Сибірського відділення ВАСГНІЛ, Держкомітету колишнього Союзу з гідрометеорології та Всесоюзного географічного товариства Академії наук знову ж таки ексСоюзу. В них особисті і в співавторстві з космонавтом Леонідом Кизимом та фізиком Олександром Пашестюком статті Коваленка з приваблививми заголовками: «Дослідження причин мінливості клімату», «Геліоенергетична теорія мінливості гравітаційного поля Сонячної системи на клімат Землі»...

Я вчитався в запропоновані статті. Вони відхиляють звичне уявлення про «небесну механіку».

— Наскільки я розумію,— кажу Василеві Дмитровичу, — ви захопилися прогнозуванням погоди та змін клімату і навіть стали автором відразу кількох відкриттів. Як трапилося, що саме ви зайнялися цим?

— Тільки тому, що ніхто з авторитетних учених не забажав працювати над моїми гіпотезами,— відповідає Коваленко.— Мої ж бо висновки спонукають переглянути закони руху планет та Сонця, відкриті майже чотири століття тому Кеплером.

— Поясніть суть гіпотези.

—Слухайте. У 1982 році, як відомо, відбувалося рідкісне астрономічне явище — парад планет. У певному часовому відрізку всі дев'ять планет Сонячної системи опинилися по один бік від світила, майже вишикувавшись у лінію. Пригадуєте, скільки обнародувалося загрозливих прогнозів? Ось тоді Василь Коваленко і замислився: ще з часів Кеплера відомо, що планети, обертаючись навколо Сонця, перебувають на сталій відстані від нього. Світило постійно залишається в центрі системи. І Ньютон мав рацію, обгрунтовуючи свій закон всесвітнього тяжіння... Але як розуміти Ньютона тепер, коли планети опинилися по один бік Сонця і спільно не відштовхують його від себе бодай трішки? Такого не може бути. Бути може, одначе, за умови, що планети обертаються, але навколо центру тяжіння (центру маси), в якому Сонце не обов'язково завжди чи постійно перебуває. Тобто і наше світило, як і планети, весь час кружляє навколо цього центра, то наближаючись, то віддаляючись — залежно від розташування планет. У такому разі говорити про постійну відстань між ним і, приміром, Землею, відтак і про постійну відстань, і про постійну кількість тепла, яке ми одержуємо від Сонця,— «сонячну постійність», як це твердять фізики,— помилка.

— Коли відбувався парад планет,— продовжує Василь Коваленко,— Сонце, щоб урівноважити систему, відійшло убік майже на півтора мільйона кілометрів. Що це означає? На Землю потрапляло на два відсотки сонячної енергії менше, ніж повинно було б, якби світило залишалося в центрі маси. Воно ж туди потрапляє зрідка, більше тримається за 500, 600, 700 тисяч кілометрів і далі. Звідси кліматичні та погодні зміни на планеті.

— Це, очевидно, дискусійне питання, і тому вчений люд не погоджується з вами, що Сонце «не слухається» закону Кеплера,— зауважую Василеві Дмитровичу.

— Але ж мій закон десиметрії Сонця ледь не відкрили ще в минулому й на початку нинішнього століття Римська і Грінвіцька обсерваторії. Зафіксували... пульсацію світила, а пояснити не змогли і облишили. Насправді ж вони зафіксували зміщення світила у просторі — хіба тепер не ясно?

Далі Василь Коваленко повідомив: йому вдалося суто математично - астрономічними розрахунками показати закономірності щорічних і віко-вих глобальних змін погодно-кліматичних умов на нашій планеті.

— Я визначив, якою була на Землі погода, її цикли, починаючи з 690 року нашої ери, звірив з різними відомостями літописів, історії — збіглося майже на сто відсотків... Аграрники Сибіру побажали отримувати від мене передбачення для свого регіону...

Він має десятки рецензій, експертних висновків і просто відгуків на свої праці. Голова оргкомітету всесоюзного семінару «Довготривале агрометеорологічне прогнозування» професор І. Дружинін в 1985 році письмово засвідчив, що на цьому семінарі було «високо оцінено новизну і перспективність розробки В. Коваленка». Наступного, 1986 року, вчений одного із західно-сибірських науково-дослідних інститутів Г. Виноградов написав: «Якщо висновки бодай в експериментальному випадку збігаються, то значення цієї роботи важко переоцінити». Згодом Василь Дмитрович отримав ще чимало схвальних відгуків, хоча далі моральної підтримки справа не рухалася, доки в 1989 році завідуючий лабораторією сонячної активності астрономічної обсерваторії нашого, Київського університету П. Романчук не написав: «Я повністю підтримую викладені в праці ідеї і вважаю їх за наукові відкриття».

Останніми вже цього року — ознайомилися з працями В. Коваленка вчені Придніпровського наукового центру і кафедри теоретичної фізики Дніпропетровського держуніверситету. Що вони сказали? «Дана праця, а також продовження досліджень в рамках запропонованої моделі можуть мати вагоме наукове і народногосподарське значення» і «експертна група рекомендує подані матеріали для подальшого розгляду як ймовірні відкриття».

Тим паче закортіло мені дізнатися, яку ж погоду прогнозує мій співрозмовник на наступний рік, століття й тисячоліття? Василь Дмитрович розповів. Хочете знати й ви? В. Коваленко згодився підготувати кілька грунтовних статей з цього приводу, які й запропонує читачам «Голосу України» в січні— лютому 1993 року.

В. Коваленко може «вираховувати» погоду для всіх регіонів України також на кожен місяць. Але це складно — потрібно залучити математиків. Потрібні, отже, кошти. Якщо знайдуться зацікавлені спонсори-замовники, Василь Дмитрович через «Голос України» забезпечуватиме їх вельми детальними прогнозами. А так він ладен шукати матеріальної підтримки й за межами України, щоб реалізувати справу, яка в інтересах усього людства.

То як?

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

Formula

ВЫ СЕБЕ ДУМАЕТЕ ЭТО КАБЕЛЬ? ЭТО Ж - ЗОЛОТАЯ ЖИЛА!

НЕ КОПАТЬ

Судите сами:

КГХЛ	2·16	КГ	3·2.5	АБЛГУ-6	3·120
КГХЛ	3·2.5·1	АБЛУ-6	3·70	АСБУ-6	3·120
КГХЛ	3·4·1·2.5	АБЛУ-6	3·120	АСБУ-10	3·50
КГХЛ	3·6·1·4	АБЛУ-10	3·35	ААШВУ-6	3·70
КГХЛ	3·10·1·6	ААБЛ-10	3·70	ААШВУ-10	3·50
КГХЛ	3·35·1·10	ААБЛУ-6	3·185	ААШПУ-10	3·50
КГХЛ	3·70·1·25	ААБЛУ-10	3·35	АПСББШВ	3·70·1·35
КГХЛ	3·95·1·35	ААБЛУ-10	3·50	АПСВГ	3·35·1·16
КГХЛ	3·120·1·35	ААБЛУ-10	3·150	РРГГ	3·4·1·2.5
				РРГ	3·4·1·2.5

И это далеко не все...

Нигде КРОМЕ как в Торговом Доме ИТО

Так что обращайтесь прямо в Торговый Дом ИТО: город Киев, улица Чигорина, 57 комнаты 32 и 33

Или звоните: (044) 269 - 60 - 87, 269 - 60 - 85

(Продолжение следует...)

ГОСПОДА!

Вас приветствует брокерская фирма общества с ограниченной ответственностью "Коммерческие системы"!

Мы сотрудничаем с солидными деловыми партнерами. Наши брокеры предлагают Вам оперативную помощь в быстрой реализации крупных партий любых товаров, сырья, продуктов.

Заключив с нами договор, господа, Вы можете не сомневаться - в кратчайшие сроки информация о Вашем товаре поступит в биржевые торги крупнейших бирж Украины, в компьютерную сеть передачи сообщений Relcom, в рекламные объявления и обязательно **НАСТИГНЕТ** покупателя.

Наша брокерская фирма оперативно и выгодно приобретет для Вас лес и пиломатериалы, мебель, сталь, алюминий, а также изделия из металлов, отечественные и импортные автомобили, продукцию химического производства, сантехнические изделия, станки, оборудование, недвижимость и многое-многое другое.

Делайте заявки на сумму не менее 100.000 рублей.

У нас нет проблем, господа! Их не будет и у Вас!

Для Вас мы работаем без выходных. Факс (044) 224-43-20, 244-28-88.

Адрес: 252030, Киев, ул. Владимирская, 57. Тел. в Киеве (044) 224-42-17, 224-14-98.

Выставка–продажа автомобилей

MAZDA

MAZDA – лидер на украинском автомобильном рынке.
MAZDA – более 600 проданных автомобилей за полтора года.
MAZDA – лучше один раз увидеть.

С новейшими образцами японских автомобилей **MAZDA** Вы можете ознакомиться на выставке, которую организует и проводит компания **"МИНОЛТА–ТРЕЙДИНГ–УКРАИНА"**.

Выставка состоится:

с 3 по 6 ноября в г. Львове (ул. Черняховского, 18. Дворец спорта «СПАРТАК»)

с 15 по 19 декабря в г. Днепропетровске. (наб. Ленина, 39, Выставочный зал).

Тел. для справок:
МАЗДА Центр — (044) 550-02-03.

Для юридических лиц

значительно сократим сроки перечисления денег из России на Украину и выплатим вознаграждение от 2 до 10% от суммы.

Услуги по перечислению денег в Россию и по розыску утерянных платежей не оказываем.

(044) 216-93-36, г.Киев

(095) 121-20-06, г.Москва

Фірма «Фроггер» реалізує

нову модель корпорації AUDIOVOX (США)

телефакс AUDIOVOX AFX-3000

це —

* 12 режимів якості зображення;
* 32-розрядний дисплей (час, число, сервісні повідомлення);
* телефонний записник на 100 номерів х 34 знаки (враховуючи паузи), можливість групової роботи з номерами;
* режим передачі конфіденційної інформації з сітьовим захистом;
* мультіабонентний режим роботи;
* передача документів у будь-який час у вашу відсутність;
* зовнішня телефонна функція, суміщення з автовідповідачем;
* сумісність із стандартом CCITT 3;
* максимальна дозволяюча спроможність 203 х 392;
* автоматичне обрізання паперу та ін.

Гарантійне і післягарантійне обслуговування.

Ціна 217 тис.крб. і менше.
Оптовим покупцям надається знижка.
Тел.: 216-99-46, 220-49-66.

До матчу «Динамо» — «Андерлехт»

ХТО В ЛІС, А ХТО «ПО ДРОВА»...

Минулої неділі зранку футболісти київського «Динамо» зібралися на своїй заміській базі в Кончі-Заспі. Ті, хто грав матч чемпіонату країни з тернопільською «Нивою», попрямували до лісу бігати крос. А група запасних і тих, що одужують після травм під керівництвом Віктора Колотова і Володимира Безсонова працювала з м'ячами на футбольному полі.

А перед цим гравці команди і тренери в скляному залі бази провели прес-тайм з журналістами.

— У вас за чисельністю команда більша від нашої, — пожартував головний тренер динамівців Анатолій Пузач.

Зустріч пройшла по-діловому. Здається, футболісти були до кінця щирими і відвертими. І настрій у них перед важким іспитом, склалося враження, нормальний.

Першим узяв слово капітан команди Анатолій ДЕМ'ЯНЕНКО:

— Усі ми чекаємо повторної гри з бельгійцями. Гадаю, що маємо шанс на успіх. Наша команда відчула, що з «Андерлехтом» можна грати і перемагати його. Кожен з нас рветься в бій. Щоправда, ми ще не радуємо наших прихильників стабільною змістовною грою. Але матчі єврокубків помітно різняться від поєдинків національного чемпіонату. У них значно вища ціна і напруга. Переконаний, молоді динамівці прагнуть довести, що вони чогось варті. І от це — саме така нагода.

Вальдас МАРТІНКЕНАС:

— Перед матчем у Брюсселі у мене та Ігоря Кутепова були травми. Тепер ми одужали і готові до боротьби.

Ігор ПАНКРАТЬЄВ:

— На полі суперника наш захист припускався позиційних та індивідуальних помилок. Зрозуміло, був час проаналізувати їх. Думаю, що на полі Республіканського стадіону в середу будемо значно зібранішими. Адже вже чимало знаємо про «Андерлехт».

Віктор ЛЕОНЕНКО:

— Якщо попаду в основний склад, постараюсь зіграти не шкодуючи сил. Гадаю, що такої ж думки всі мої товариші. Головне — добре настроїтись психологічно. Дуже сподіваюся на підтримку болільників.

Ахрік ЦВЕЙБА.

— Як на мене, слід особливо щільно зіграти в захисті. І не припускатися тих помилок, які були в першій зустрічі.

Сергій РЕБРОВ:

— Я — новобранець «Динамо». Давно мріяв грати в цьому славному колективі. Якщо довірять місце в складі, постараюсь відпрацювати аванси.

Йожеф САБО:

— Дуже розраховую на наших досвідчених футболістів. «Андерлехт» добре грає на контратаках. Треба бути особливо пильними.

Анатолій ПУЗАЧ:

— Домашня гра зумовлює й спеціальну тактику. На перший погляд, вона дуже проста: швидко забити і ні в якому разі не пропускати. Втім, не слід забувати, що й «Андерлехт» змінить плани. Вдома він прагнув забити якомога більше. Тепер його влаштує нічия й мінімальний виграш. Отут треба перекрити всі коридори його можливих контратак і водночас самим вести наступ великими силами. Варто пам'ятати й про те, що «Андерлехт» виграв усі матчі на виїзді в чемпіонаті Бельгії.

— А ви бачите шляхи вирішення підсумкового завдання?

— Бачу. Але треба, щоб усе задумане стало реальністю. Футбол же, як відомо, здатний на різні сюрпризи.

— Хто не зможе вийти на поле в середу?

— Двоє — точно: Анненков, який пропускає три матчі Кубка УЄФА, і Яковенко — у нього травма. Під питанням участь у матчі Шматоваленка. Цвейби, Шарана...

Швидко, як у напруженому поєдинку, промайнули 45 хвилин прес-тайму. Прощаючись, я відвів убік Степана Бецу, який після свого віденського прогнозу вважається в команді провидцем номер один. І запитав його: яким буде рахунок матчу? Степан, не вагаючись, сказав: «3:1». Що ж, як кажуть, Степановими б вустами та мед пити...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Посміхніться

Фото Людмили ПОКРИШЕНЬ.

13 СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

ЧЕМПІОНАТ КРАЇНИ З ФУТБОЛУ СЕРЕД КЛУБІВ ВИЩОЇ ЛІГИ. 12 ТУР.

«ДИНАМО» — «НИВА». 1:0 (0:0). 6500 глядачів. Суддя Бавикін (Харків). Гол: Дем'яненко (75).

«ТАВРІЯ» — «КАРПАТИ». 0.0. 1200 глядачів. Суддя Дердо (Іллічівськ).

«ДНІПРО» — «ЧОРНОМОРЕЦЬ» 3:1 (2:1). 60000 глядачів. Суддя Сидор (Львів). Голи: Москвін (20), Мороз (26, 70) — у господарів; Гусєв (18) — у гостей.

«ВЕРЕС» — «ВОЛИНЬ». 2:1 (1:0). 7000 глядачів. Суддя Туховський (Сімферополь). Голи: Снєгірьов (30), Каліщук (87) — у господарів: Гащин (54) — у гостей. На 25-й хвилині Снєгірьов не реалізував пенальті.

«ШАХТАР» — «КРИВБАС». 5:1 (1:1). 850 глядачів. Суддя Авдиш (Сімферополь). Голи: Атељкін (43. 88), Попов (55), Драгунов (71), Матвєєв (72) — у господарів; Громов (21) — у гостей.

«МЕТАЛІСТ» — «МЕТАЛУРГ». 1:4 (1:3). 3000 глядачів. Суддя Арановський (Київ). Голи: Кандауров (35. з пенальті) — у господарів; Дудник (17), І. Карпонай (5, 27). Мущинка (47) — у гостей. На 42-й хвилині Кандауров не реалізував пенальті.

«ТОРПЕДО» — «БУКОВИНА». 0:0. 3000 глядачів. Суддя Зень (Львів).

«ЗОРЯ»-МАЛС — «КРЕМІНЬ». 2:1 (0:1). 3500 глядачів. Суддя Тютюн (Фастів). Голи: Степанцов (61). Фурсов (82, з пенальті) — у господарів; Яновський (34) — у гостей.

	І	В	Н	П	М	О
Дніпро	12	8	3	1	23—9	19
Шахтар	12	7	3	2	22—9	17
Динамо	12	6	4	2	17—7	16
Металіст	12	5	4	3	21—13	14
Буковина	12	5	4	3	14—6	14
Металург	12	5	3	4	16—14	13
Карпати	12	5	3	4	18—17	13
Чорноморець	12	5	2	5	17—18	12
Таврія	11	5	2	4	12—13	12
Волинь	12	5	2	5	13—20	12
Зоря-МАЛС	11	4	2	5	8—16	10
Кривбас	12	3	3	6	10—16	9
Торпедо	12	3	2	7	13—16	8
Верес	12	3	1	8	12—22	7
Нива	12	2	3	7	5—10	7
Кремінь	12	2	3	7	6—21	7

Футбол, перша ліга

«Хімік» полюбляє сюрпризи

Футболісти вінницької «Ниви», мабуть, сподівалися, що поїздка до Сєвєродонецька буде для них легкою прогулянкою після важкого матчу в Алчевську. Та лідер мав би звернути увагу на те, що «Хімік» «вибив» з розиграшу Кубка України донецький «Шахтар», хоча й займає третє знизу місце в турнірній таблиці. І шквал атак господарів для «Ниви» виявився несподіванкою. Про це свідчить і те, що Паламарчук протягом двох хвилин (35, 37) забивав голи у ворота гостей. Щоправда, Надуда (40) тут же піймав «Хімік» на контратаці і скоротив розрив у м'ячах. Здавалося, що у другому таймі лідер дасть прикурити аутсайдерові. Та цього не сталося. На 66-й хвилині Бублик встановив кінцевий результат — 3:1.

Не був легким матч і для іншого лідера — СК «Одеса», який на своєму полі приймав «Металург». Провівши зусиллями Парахневича (2, 53) та Єремєєва (21) три м'ячі, одесити подумали, що справу зроблено. Варто було лідеру перейти на вальяжний тон, як гості протягом п'яти хвилин скоротили розрив. Це зробили Алесін (57) та Єфимов (63). Гра загострилася, бо суперники почали обмінюватися ударами. Господарям врешті-решт повезло: перемогу вони утримали — 3:2.

А от «Прикарпаттю» у Чорткові не вдалося утримати переможний рахунок. Основні події у цьому матчі розгорнулися у другому таймі. Все почалося з гола Гусака (55). Доки господарі розбиралися, хто у цьому винний, Ю. Шулятицький забив другий м'яч. «Кристал» після цього посилив натиск, і за десять хвилин до фінального свистка Рибкович відіграв один м'яч. З'явилась надія, і «Кристалові» вона додала сил. Такий бажаний гол забив Гакман (86) — 2:2.

Полтавську «Ворсклу» болільники вважають командою Піндєєва, якого суперникам важко прикривати. Ось і захисники «Десни» не зуміли нейтралізувати цього форварда, який приніс дев'яту перемогу «Ворсклі» — 1:0.

Принциповою була зустріч земляків і сусідів по турнірній таблиці — «Евіса» та «Артанії». Очаківці на своєму полі будь-що хотіли обіграти команду обласного центру. І. Пономарчуку на 27-й хвилині вдалося відкрити рахунок. Та у другому таймі миколаївці переграли господарів. Голи у них забили Бурименко (47) і Висоокос (75). Отже, «Евіс» переміг — 2:1.

Ось як закінчилися інші матчі: «Темп» — «Приладист» — 3:1, «Шахтар» — «Динамо-2» — 1:3, «Поліграфтехніка» — «Рось» — 1:0, «Сталь» — «Поділля» — 2:0, «Нафтовик» — «Автомобіліст» — 3:1.

Вінницька «Нива» зберегла за собою лідерство — 25 очок. Впритул до неї наблизились «Нафтовик» і СК «Одеса» — по 24 очка, у «Темпу» — 23 очка, у «Прикарпаття» і «Ворскли» — по 21.

6 листопада будуть зіграні матчі 19 туру.

Перехідна ліга

ПРЕТЕНДЕНТІВ НА ЛІДЕРСТВО БАГАТО

Матчі п'ятнадцятого туру завершилися з такими результатами: «Прометей» (Дніпродзержинськ) — «Динамо» (Луганськ) — 2:3. «Гірник» (Кіровське) — «Торпедо» (Мелітополь) — 1:0. «Прометей» (Шахтарськ) — «Океан» (Керч) — 3:1, «Фрунзенець» (Сакський район) — «Електрон» (Ромни) — 6:0, «Море» (Феодосія) — «Авангард» (Жидачів) — 0:0, «Нива» (Миронівка) — «Промінь» (Воля-Баранецька) — 4:1, «Олімпік» (Харків) — «Андезит» (Хуст) — 2:2. «Канатник» (Харцизьк) — «Лисоня» (Бережани) — 1:0, «Шахтар» (Горлівка) — «Нафтохімік» (Кременчук) — 1:1.

Очолюють турнірну таблицю «Гірник» і «Фрунзенець», у яких по 21 очку. «Нафтохімік» і «Динамо» мають по 20 очок, «Океан» і «Нива» — по 19, в «Електрона» — 17 очок.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Телебачення

СЕРЕДА

4 листопада

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Свічадо.
10.00 Художній телефільм «Претендент». 2 серія.
11.10 Клас-юніор-бізнес. Ділова гра для школярів.
12.10 УТН.
12.15 Концерт ансамблю бандуристів м. Краснограда.
12.55 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 2 серія.
13.20 Мультфільм «Горбоконик».
16.00 УТН.
16.05 Канал «Д».
17.20 Літургічні твори І. Мартона.
17.55 Розповідь про неспокій. Микола Куліш.
18.55 Футбол. Кубок УЄФА. «Динамо» (Київ) — «Андерлехт» (Брюссель). У перерві — 19.45 УТН.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Акценти.
21.55 Нон-стоп рандеву.
22.55 УТН.
23.10 Вперше на екрані УТ. Художній телефільм «Претендент». 3 серія.
0.35 Музичний фільм «Одіссея Олександра Вертинського».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 «Багаті теж плачуть». Художній телефільм.
9.05 Співає Олександра Стрельченко.
9.45 Погляд з провінції. Відродження малих міст Росії.
10.05 «Сім братів». Мультфільм.
10.20 Наш музичний клуб.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Місце зустрічі змінити не можна». Художній телефільм. 2 серія.
12.30 «Мій оркестр Сакс-хорус». Фільм-концерт.
12.55 «Золоте весілля». Художній телефільм. 1 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Між нами, дівчатами...
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє.
17.55 Футбол. Кубок УЄФА. 1/16 фіналу. «Торпедо» (Москва) — «Реал» (Іспанія). У перерві — 18.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телефільму «Дві дуелі». 2 серія.
21.45 Футбол. Європейські кубки. У перерві — Новини
23.55 «Місце зустрічі змінити не можна». Художній телефільм. 2 і 3 серії.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Вітчизна моя. Перетворення.
8.50 Ура, канікули. «Москва-Кассіопея». Художній фільм.
10.15 Паралелі.
10.30 Ретро. Т. Міансарова.
11.00 Денний сеанс. «Я оголошую вам війну». Художній фільм.
12.25 Мульти-пульти.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Бізнес: нові імена.
15.15 ТрансРосефір. Далекий Схід.
16.00 Там-там-новини.
16.15 «Сім'я Смирнових. Як жити далі?» Телефільм.
17.00 Християнська програма
17.30 Давайте з'ясуємо.
17.45 Мульти-пульти.
17.55 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 95 серія.
18.45 Київська панорама.
19.15 Художній фільм «Повернення Баттерфляй».
20.45 Науково-популярний фільм «Райські острови гетьмана Сагайдачного».
21.05 Камера досліджує минуле. Золотий сон.
21.45 Екран кримінальних повідомлень.
22.00 Вісті.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.20 Худ. фільм «Бінго».
14.50 Мультфільми.
15.20 Худ. фільм «Гремліни».
18.45 Мультфільми.
19.00 Худ. фільм «Зоряний шлях: невідкрита країна».
21.00 «Бенефіс Л. Гурченко».
22.15 Худ. фільм «Сліпа лють».

ГОЛОС України
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 452.974.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311210